

22. okrugli stol

ZA PRILAGODBU I PRISTUPAČNOST KNJIŽNIČNIH USLUGA

**Knjižnica dolazi k vama:
usluge za korisnike domova za starije
osobe – potrebe, izazovi i mogućnosti**

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

25. rujna 2026.

„I JA ŽELIM ČITATI!“
NACIONALNA KAMPANJA ZA OSOBE S
TEŠKOĆAMA ČITANJA I DISLEKSIJOM

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

K
Knjižnice grada Zagreba

G
Z

Hrvatsko knjižničarsko društvo

22. okrugli stol za prilagodbu i pristupačnost
knjižničnih usluga

**Knjižnica dolazi k vama: usluge za korisnike domova
za starije osobe – potrebe, izazovi i mogućnosti
– programska knjižica –**

**The library comes to you: services for residents of
residential care homes for older adults –
needs, challenges and opportunities
– programme booklet –**

25. rujna 2026.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

**KNJIŽNICA DOLAZI K VAMA: USLUGE ZA KORISNIKE DOMOVA ZA STARIJE OSOBE –
POTREBE, IZAZOVI I MOGUĆNOSTI**

**22. okrugli stol za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 25. rujna 2026.**

Organizator

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Komisija za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga

Suorganizatori

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Filozofski fakultet u Osijeku
Knjižnice grada Zagreba

Nakladnik

Hrvatsko knjižničarsko društvo

Za nakladnika

Jasenska Pleško

Uredila i oblikovala

Snježana Ercegovac

Uredništvo

Anita Malkoč Bišćan, Matija Panić, Maela Rakočević Uvodić, Jasmina Sočo
Vlasta Šolc, Ira Tuzlančić, Zrinka Vitković

Oblikovanje omota

Monika Rastovac

ISBN 978-953-8176-48-7

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

K	G
Knjižnice grada Zagreba	Z

PROGRAM

8:30 REGISTRACIJA

9:00 UVOD I POZDRAVNI GOVORI

POZVANA IZLAGANJA (moderatorice: Anita Malkoč Bišćan, dr. sc. Zrinka Vitković)

9:30 – prof. dr. sc. Ivanka Stričević, Dunja Marija Gabriel (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): **Međugeneracijska solidarnost i dijalog – knjižnice kao podrška**

9:50 – mr. sc. Iva Prpić (Grad Zagreb, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom): **Socijalna politika Grada Zagreba usmjerena prema starijim građanima**

10:10 – Dragana Lujić, Anja Žvarc (Mariborska knjižnica, Republika Slovenija): **Suradnja narodnih knjižnica i domova za starije osobe u Sloveniji s osvrtom na programe i pristupe Mariborske knjižnice**

10:30 – prof. dr. sc. Jasminka Despot Lučanin (Hrvatsko psihološko društvo): **Uloga knjižnica u prilagodbi starijih osoba na preseljenje u dom za starije osobe**

10:50 – Ira Tuzlančić, Marijana Rogić Bocchetti (Knjižnice grada Zagreba): **Suradnja Knjižnica grada Zagreba i domova za starije osobe na području Grada Zagreba: analiza postojećih oblika suradnje**

11:15 – 12:00 PAUZA

PRIMJERI DOBRE PRAKSE (moderatorice: Snježana Ercegovac, Jelena Lešaja)

12:00 – izv. prof. dr. sc. Sonja Alimović, Matea Kasun Luburić, Andrea Paulik, dr. sc. Lorena Koštić (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu): **Možemo i hoćemo i pod stare dane – analiza vidnog funkcioniranja starijih osoba te mogućnosti prilagodbi za čitanje**

12:10 – Kristina Šimunić (Dom za starije osobe Centar, Zagreb): **Aktivno starenje: radionice za očuvanje kognitivnih i socijalnih vještina starijih osoba**

12:20 – Jelena Markov (Gradska knjižnica Vukovar): **Most riječi – spomenarica životnih priča**

12:30 – Nela Krznarić (Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica): **Knjižnični programi kao pokretač aktivnog starenja u domovima za starije osobe**

12:40 – Sandra Mikac, Borivoj Radojčić (Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec): **A što s knjižnicom?**

12:50 – Saša Kugler (Gradska knjižnica Krapina): ***Kuc, kuc, knjige!***

13:00 – Jelena Lešaja, Ida Pasek, Karolina Zlatar Radigović (Hrvatska knjižnica za slijepe): **Na kućnom pragu revnog čitatelja ili o usluzi dostave knjiga Hrvatske knjižnice za slijepe**

13:10 – Danijela Čavlović, Marina Kundić, Aleksandra Mikić-Grginčić (Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac): **Program *Zavičajna časkanja* Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac**

13:20 – Iva Mihovilić (Gradska knjižnica i čitaonica „Viktor Car Emin“ Opatija): ***Knjiga na portun* i ostale knjižnične radosti u Domu „Volosko“**

13:30 – Maruška Nardelli (Gradska knjižnica Marka Marulića Split): ***Pedalama do priče* – od knjižnice do praga, inovativna usluga Gradske knjižnice Marka Marulića Split**

13:40 – Vlasta Šolc (Knjižnice grada Zagreba): **Knjižnične usluge za korisnike domova za starije osobe i osobe vezane uz kuću: primjeri dobre prakse iz inozemstva**

13:50 RASPRAVA (moderatorice: Dunja Marija Gabriel, Ira Tuzlančić)

PROGRAMME

8.30am REGISTRATION

9am OPENING AND WELCOME ADDRESSES

INVITED PRESENTATIONS (moderators: Anita Malkoč Biščan, Zrinka Vitković, PhD)

9.30am – Prof. Ivanka Stričević, PhD, Dunja Marija Gabriel (National and University Library in Zagreb): **Intergenerational solidarity and dialogue – libraries as support**

9.50am – Iva Prpić, MSc (City of Zagreb, City Office for Social Protection, Health, War Veterans and People with Disabilities): **The social policy of the City of Zagreb focused on older citizens**

10.10am – Dragana Lujić, Anja Žvarc (Maribor Public Library, Republic of Slovenia): **Cooperation between public libraries and residential care homes in Slovenia: with a focus on the programmes and approaches of the Maribor Public Library**

10.30am – Prof. Jasminka Despot Lučanin, PhD (Croatian Psychological Association): **The role of libraries in the adaptation of older adults after moving to a residential care home**

10.50am – Ira Tuzlančić, Marijana Rogić Bocchetti (Zagreb City Libraries): **Cooperation between Zagreb City Libraries and residential care homes for older adults in the City of Zagreb: an analysis of existing forms of cooperation**

11.15am – 12pm BREAK

EXAMPLES OF GOOD PRACTICE (moderators: Snježana Ercegovac, Jelena Lešaja)

12pm – Assoc. Prof. Sonja Alimović, PhD, Matea Kasun Luburić, Andrea Paulik, Lorena Koštić, PhD (The University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences): **We can and will, even in old age – an analysis of visual functioning in older adults and possible adaptations to support reading**

12.10pm – Kristina Šimunić (Home for Older People Centre, Zagreb): **Active ageing: workshops for preserving cognitive and social skills in older adults**

12.20pm – Jelena Markov (Vukovar City Library): ***The Bridge of Words* – a memorial book of life stories**

12.30pm – Nela Krznarić (Virovitica Public Library): **Library programmes as a driver of active ageing in residential care homes**

12.40pm – Sandra Mikac, Borivoj Radojčić (Nikola Zrinski Library in Čakovec): **And what about the library?**

12.50pm – Saša Kugler (Krapina Public Library): ***Knock, Knock, Books!***

1pm – Jelena Lešaja, Ida Pasek, Karolina Zlatar Radigović (Croatian Library for the Blind): **At the eager reader's doorstep: the book delivery service of the Croatian Library for the Blind**

1.10pm – Danijela Čavlović, Marina Kundić, Aleksandra Mikić-Grginčić (Public Library "Ivan Goran Kovačić" Karlovac): **The *Local Chats* programme of the Public Library "Ivan Goran Kovačić" Karlovac**

1.20pm – Iva Mihovilić (Public Library "Viktor Car Emin" Opatija): ***Book at Your Doorstep* and other library joys at the Volosko Residential Care Home for Older Adults**

1.30pm – Maruška Nardelli (Marko Marulić City Library Split): ***Peddalling Towards Stories* – from the library to your doorstep: an innovative service of the Marko Marulić City Library Split**

1.40pm – Vlasta Šolc (Zagreb City Libraries): **Library services for residents of residential care homes for older adults and homebound older adults: examples of good practice from abroad**

1.50pm DISCUSSION (moderators: Dunja Marija Gabriel, Ira Tuzlančić)

Ivanka Stričević

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (National and University Library in Zagreb)

istricevic@nsk.hr

Dunja Marija Gabriel

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (National and University Library in Zagreb)

dgabriel@nsk.hr

Međugeneracijska solidarnost i dijalog – knjižnice kao podrška

Sažetak

Suvremeno društvo obilježeno je demografskim promjenama, starenjem stanovništva, izazovima digitalnog doba i digitalnog jaza te slabljenjem tradicionalnih oblika međugeneracijskih odnosa. Mladi i stariji često žive jedni kraj drugih bez stvarnog kontakta i međusobnog razumijevanja, što može dovesti do društvene izolacije, stereotipa i slabljenja društvene kohezije. U takvom društvenom kontekstu knjižnice imaju važnu ulogu kao otvoreni i uključivi javni prostori koji potiču i omogućuju susret, dijalog i zajedničko učenje različitih generacija u knjižnicama i partnerskim ustanovama.

U izlaganju se prikazuju potencijali knjižnica u razvoju međugeneracijskih programa u društvenom i digitalnom kontekstu. Poseban naglasak stavlja se na odnos mladih i starijih osoba u digitalnom okruženju, u kojem mladi često posjeduju razvijenije digitalne kompetencije i usmjereni su na sadašnjost i budućnost, dok starije generacije raspolazu životnim iskustvom i mudrošću. Međugeneracijskim programima knjižnice omogućuju uzajamno učenje i razmjenu znanja – od radionica digitalne i informacijske pismenosti usmjerenih na tehnička pitanja i razumijevanje konteksta do zajedničkih kulturnih i kreativnih aktivnosti koje obogaćuju međugeneracijske odnose.

Izlaganjem će se skrenuti pozornost na važnost knjižnica kao kulturnih i društvenih središta koja međugeneracijskim programima pridonose stvaranju uključivog, solidarnog i povezanog društva. Ponudit će se polazišta za istraživanje tih fenomena u hrvatskim knjižnicama i za razvoj međugeneracijskih programa u lokalnim zajednicama. Ujedno će se naglasiti koraci koje je potrebno slijediti kako bi svaki program bio dobro planiran i održiv.

Ključne riječi: cjeloživotno učenje, čitanje, digitalna uključenost, knjižnice, međugeneracijska suradnja

Životopisi

Prof. dr. sc. **Ivanka Stričević** glavna je ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu od 2020. godine. Prije dolaska u NSK bila je redovita profesorica na Odjelu za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru, na kojem je obnašala i dužnost prorektorice za znanost i informacijsku infrastrukturu. Diplomirala je pedagogiju i zatim bibliotekarstvo na Sveučilištu u Zagrebu, magistrirala je pedagogiju te doktorirala u znanstvenom polju informacijskih i komunikacijskih znanosti. Prije rada u visokom obrazovanju i znanosti gotovo tri desetljeća

radila je u narodnoj knjižnici, gdje je veći dio tog vremena bila zadužena za knjižnične usluge za djecu i mlade. U IFLA-i je tijekom dvaju mandata bila predsjednica, najprije Sekcije knjižnica za djecu i mlade, a zatim Sekcije za čitanje i pismenost. Njezin dugogodišnji znanstveni rad usmjeren je ponajprije na korisnike informacija i korištenje knjižničnih usluga i informacijskih sustava u digitalnom dobu, a stručni rad na promicanje i poticanje čitanja, informacijsku pismenost, poslovanje knjižnica i pedagošku ulogu informacijskih ustanova i mreža. Od dolaska u NSK posebno se bavi upravljanjem velikim sustavima i strateškom izgradnjom otpornosti na krizne uvjete. Objavila je samostalno ili u suautorstvu niz znanstvenih i stručnih radova, uredila publikacije, sudjelovala u programskim odborima znanstvenih konferencija u zemlji i inozemstvu, radila na nizu znanstvenih i stručnih projekata te predavala na stručnim skupovima i seminarima.

Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica, od 2012. godine djeluje u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao savjetnica za narodne knjižnice te aktivno radi na njihovu razvoju i unapređenju u Hrvatskoj. Od 2013. do 2025. godine organizirala je sedam izdanja Savjetovanja za narodne knjižnice u RH, najveće nacionalne stručno-znanstvene konferencije s međunarodnim sudjelovanjem stručnjaka iz susjednih zemalja i Europske unije. U stručnom radu posebno je posvećena prilagodbi i pristupačnosti knjižničnih usluga osobama koje se ne mogu koristiti standardnim tiskom i uobičajenim knjižničnim uslugama. Inicirala je osnivanje Komisije za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga (2000.) pri Hrvatskom knjižničarskom društvu (HKD) te Nacionalne kampanje za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“ (2016.), čija je voditeljica. Članica je Komisije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva, a od 2024. predsjednica Etičkog povjerenstva HKD-a. Bila je predsjednica Zagrebačkoga knjižničarskog društva (2004. – 2008.) te predstavnica HKD-a u IFLA-inoj Sekciji za pravične i pristupačne knjižnične usluge (2005. – 2017.). Od 2023. godine predstavnica je NSK u mrežnoj skupini CENL – EEDI, koja promiče ravnopravan, jednak, raznolik i inkluzivan pristup u europskim nacionalnim knjižnicama. Od 2024. kao predstavnica HKD-a sudjeluje u provedbi projekta *Europske knjižnice koje uče* (TELL) u okviru programa Erasmus+. Od 2025. kao predstavnica NSK sudjeluje u provedbi projekta *Prilike za ljude kroz pravičnost i umrežavanje* (OPEN), također u okviru programa Erasmus+.

Intergenerational solidarity and dialogue – libraries as support

Abstract

Contemporary society is marked by demographic changes, population ageing, the challenges of the digital age and the digital divide, as well as the weakening of traditional forms of intergenerational relationships. Young people and older adults often live side by side without real contact and mutual understanding, which can lead to social isolation, stereotypes, and weakened social cohesion. In such a social context, libraries play an important role as open and inclusive public spaces that encourage and enable encounters, dialogue, and shared learning among different generations in libraries and partner institutions.

The presentation explores the potential of libraries to develop intergenerational programmes in social and digital contexts. Special emphasis is placed on the relationship between young people and older adults in the digital environment, where young people often possess more developed digital competences and are oriented towards the present and the future, while older generations possess life experience and wisdom. Through intergenerational programmes, libraries facilitate mutual learning and knowledge exchange – from digital and information literacy workshops focused on technical issues and understanding context to shared cultural and creative activities that enrich intergenerational relationships.

The presentation will highlight the importance of libraries as cultural and social centres that, through intergenerational programmes, contribute to the creation of an inclusive, supportive, and connected society. It will also offer starting points for researching these phenomena in Croatian libraries and for developing intergenerational programmes in local communities. The steps necessary to ensure that every programme is well planned and sustainable will also be emphasised.

Keywords: digital inclusion, intergenerational cooperation, libraries, lifelong learning, reading

Biographies

Professor **Ivanka Stričević**, PhD, has served as Director General of the National and University Library in Zagreb since 2020. Before joining the Library, she was a full professor at the Department of Information Sciences at the University of Zadar, where she also served as Vice-Rector for Science and Information Infrastructure. She graduated in pedagogy and later in library and information science from the University of Zagreb, earned a master's degree in pedagogy, and completed a PhD in information and communication sciences. Before entering higher education and research, she spent almost three decades working in a public library, dedicating most of that time to managing library services for children and young adults. Within IFLA, she served two terms as Chair, first of the Libraries for Children and Young Adults Section and later of the Literacy and Reading Section. Her long-standing academic work has primarily focused on information users and the use of library services and information systems in the digital age, while her professional work has concentrated on promoting and encouraging reading, information literacy, library management, and the educational role of information institutions and networks. Since joining the National and University Library in Zagreb, she has been particularly engaged in the management of large systems and the strategic development of resilience in times of crisis. She has authored and co-authored numerous scholarly and professional publications, edited publications, participated in programme committees of scientific conferences in Croatia and abroad, contributed to numerous scientific and professional projects, and delivered lectures at professional conferences and seminars.

Dunja Marija Gabriel, library adviser, has worked at the National and University Library in Zagreb since 2012 as an adviser for public libraries, actively contributing to their development and advancement in Croatia. From 2013 to 2025, she organised seven editions of the Croatian

Conference on Public Libraries, the largest national professional and scientific conference with the international participation of experts from neighbouring countries and across the European Union. Her professional work is particularly focused on the adaptation and accessibility of library services for persons who cannot use standard print materials and conventional library services. She initiated the establishment of the Croatian Library Association's Committee for Adaptation and Accessibility of Library Services (2000) and the National Campaign for People with Reading Difficulties and Dyslexia, "I Wish to Read Too!" (2016), which she leads. She is a member of the Committee for Public Libraries of the Croatian Library Association and, since 2024, Chair of the Association's Ethics Committee. She served as President of the Zagreb Library Association from 2004 to 2008 and represented the Croatian Library Association in IFLA's Equitable and Accessible Library Services Section from 2005 to 2017. Since 2023, she has represented the National and University Library in Zagreb in the CENL Equity, Equality, Diversity and Inclusion (EEDI) Network Group, which promotes equitable, equal, diverse, and inclusive approaches in European national libraries. Since 2024, she has participated, as a representative of the Croatian Library Association, in the implementation of the *Trans-European Learning Libraries* (TELL) project under the Erasmus+ programme. Since 2025, she has participated, as a representative of the National and University Library in Zagreb, in the implementation of the *Opportunities for People through Equity and Networking* (OPEN) project, also under the Erasmus+ programme.

Iva Prpić

Grad Zagreb, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
(City of Zagreb, City Office for Social Protection, Health, War Veterans and People with Disabilities)

iva.prpic@zagreb.hr

Socijalna politika Grada Zagreba usmjerena prema starijim građanima

Sažetak

Socijalna politika Grada Zagreba usmjerena prema starijim građanima temelji se na unapređenju kvalitete života razvojem dostupnih, raznovrsnih i prilagođenih usluga. U kontekstu starenja stanovništva Grad prepoznaje potrebu za sustavnim pristupom koji osigurava dostojanstvo, sigurnost i aktivno sudjelovanje starijih građana u društvu. Prema Popisu stanovništva iz 2021., u Zagrebu je živjelo više od 158 tisuća osoba starijih od 65 godina, što čini približno 20,7 % ukupne populacije, pri čemu njihov udio kontinuirano raste. Takvi demografski trendovi zahtijevaju sustavne mjere i prilagodbu socijalnih usluga kako bi se očuvala kvaliteta njihova života. Na tom tragu Grad Zagreb osigurava starijim građanima različita prava i usluge iz područja socijalne zaštite. Ključni je cilj što dulji ostanak u vlastitom domu, uz razvoj izvaninstitucijskih oblika skrbi: usluge pomoći u kući, boravka, savjetovanja te drugih oblika podrške u svakodnevnom životu. Posebnu važnost imaju gerontološki centri Grada Zagreba, koji djeluju kao oblik podrške u lokalnoj zajednici i namijenjeni su starijim građanima koji žive u vlastitom domu. U okviru gerontoloških centara provode se aktivnosti poput medicinsko-rekreativne gimnastike, kulturno-zabavnih radionica, edukacija i savjetovanja, čime se potiču aktivno starenje, socijalna uključenost i očuvanje zdravlja, a svi sadržaji za građane u potpunosti su besplatni. Socijalna politika naglašava i važnost aktivnog starenja te sudjelovanja starijih osoba u društvenom životu. Promiče se njihovo uključivanje u kulturne, obrazovne i druge aktivnosti, čime se smanjuje socijalna isključenost i jača osjećaj pripadnosti zajednici. U provedbu mjera *Zagrebačke strategije za unapređenje kvalitete života osoba starije životne dobi za razdoblje od 2020. do 2024. godine*, čija je primjena produljena na 2025. godinu, bili su uključeni partneri i suradnici koji svojim programima i aktivnostima pridonose kvalitetnijem životu starijih građana, pri čemu se ističe djelovanje Knjižnica grada Zagreba. U izlaganju će se prikazati kako se socijalna politika Grada Zagreba temelji na integriranom pristupu koji povezuje socijalne i druge dodatne usluge u zajednici, potiče samostalnost i aktivnost starijih osoba.

Ključne riječi: aktivno starenje, društvena uključenost, institucijska skrb, socijalna politika, usluge u zajednici

Životopis

Mr. sc. **Iva Prpić** diplomirala je socijalni rad 2004., a 2012. godine magistrirala je na poslijediplomskom znanstvenom studiju iz teorije i metodologije socijalnog rada Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, obranivši rad s temom *Proces*

europaizacije i promjene obiteljskih politika Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Profesionalnu karijeru razvija u području socijalne politike, socijalne zaštite i upravljanja javnim sustavima. Od 2017. zaposlena je u Gradu Zagrebu, gdje je obnašala više rukovodećih funkcija u području socijalne zaštite. Od prosinca 2025. obnaša dužnost pomoćnice pročelnice za socijalnu zaštitu. Prethodno je od 2012. do 2016. godine bila pomoćnica ministrice socijalne politike i mladih, odgovorna za područje socijalne politike, osoba s invaliditetom i nadzora ustanova socijalne skrbi.

Sudjelovala je u izradi i provedbi brojnih javnih politika, strategija i projekata iz područja socijalne skrbi, zaštite obitelji, borbe protiv siromaštva i uključivanja ranjivih skupina. Vodila je projekte financirane iz europskih fondova, a jedan je od njih i *Informatizacija i stručne edukacije u centrima za socijalnu skrb*. Tijekom dugogodišnjeg rada i obnašanja različitih funkcija predsjedala je različitim povjerenstvima iz područja socijalne zaštite, vodila je Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom od 2013. do 2016. te Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji Grada Zagreba od 2021. do 2025. godine. Aktivno sudjeluje u radu stručnih tijela i povjerenstava Grada Zagreba te je vodila projekte potpore obrazovanju učenika, studenata i osoba pod međunarodnom zaštitom. Posjeduje višegodišnje iskustvo u javnim i medijskim nastupima, upravljanju timovima i razvoju socijalnih politika na lokalnoj i nacionalnoj razini. Kontinuirano se stručno usavršava u području javnih politika, korporativnog upravljanja i upravljanja ljudskim resursima. Autorica je stručnog rada *Vršnjačko nasilje među djevojčicama* objavljenog u *Ljetopisu socijalnog rada*.

The social policy of the City of Zagreb focused on older citizens

Abstract

The social policy of the City of Zagreb targeted towards older citizens is based on improving quality of life through the development of accessible, diverse and tailored services. In the context of population ageing, the City recognises the need for a systematic approach that ensures dignity, safety, and active participation of older citizens in society. According to the 2021 Census, more than 158,000 people over the age of 65 lived in Zagreb, accounting for approximately 20.7% of the total population, with their share continuously increasing. Such demographic trends require systematic measures and the adaptation of social services to preserve their quality of life. In this context, the City of Zagreb provides older citizens with a range of rights and services within the social protection system. The key objective is to enable older adults to remain in their own homes for as long as possible through the development of community-based and non-institutional forms of care, including home assistance services, day care services, counselling, and other forms of support in everyday life. A particularly important role is played by the Gerontology Centres of the City of Zagreb, which operate as a form of support in the local community and are intended for older citizens living in their own homes. Gerontology centres carry out activities such as medical and recreational exercise, cultural and leisure workshops, education and counselling, thereby promoting active ageing, social inclusion and the preservation of health, while all activities are provided to citizens completely free of charge. The social policy also emphasises the importance of active ageing

and the participation of older adults in social life. Their involvement in cultural, educational, and other activities is encouraged, thereby reducing social exclusion and strengthening the sense of belonging to the community. Numerous partners and associates whose programmes and activities contribute to improving the quality of life of older citizens were involved in implementing the measures of the *Zagreb Strategy for Improving the Quality of Life of Older Adults for the period 2020–2024*, whose implementation was extended to 2025, with the work of Zagreb City Libraries standing out. The presentation will show how the social policy of the City of Zagreb is based on an integrated approach that connects social and other additional services in the community and promotes the independence and activity of older adults.

Keywords: active ageing, community-based services, institutional care, social inclusion, social policy

Biography

Iva Prpić, MSc, graduated in social work in 2004. In 2012, she obtained a Master of Science degree from the Study Centre for Social Work, Faculty of Law, University of Zagreb, after completing the postgraduate scientific programme in theory and methodology of social work and defending a thesis entitled *The Process of Europeanisation and Changes in Family Policies of the Republic of Croatia and the Republic of Slovenia*. Her professional career has been focused on social policy, social protection, and the management of public systems. Since 2017, she has been employed by the City of Zagreb, where she has held several management positions in the field of social protection. Since December 2025, she has held the position of Assistant Head for Social Protection. Previously, from 2012 to 2016, she served as Assistant Minister of Social Policy and Youth, responsible for social policy, matters concerning persons with disabilities, and the supervision of social welfare institutions. She has participated in the development and implementation of numerous public policies, strategies, and projects related to social welfare, family protection, poverty reduction, and the inclusion of vulnerable groups. She managed projects financed through European funds, including the project *Computerisation and Professional Training in Social Welfare Centres*. Throughout her professional career and while performing various functions, she chaired various committees in the field of social protection. She headed the Government of the Republic of Croatia Committee for Persons with Disabilities from 2013 to 2016 and the City of Zagreb Committee for Protection against Domestic Violence from 2021 to 2025. She actively participates in the work of professional bodies and committees of the City of Zagreb and has led educational support projects for pupils, students, and persons under international protection. She has extensive experience in public and media appearances, team management, and the development of social policies at both local and national levels. She continuously undertakes professional development in the fields of public policy, corporate governance, and human resource management. She is the author of the professional paper *Peer Violence among Girls*, published in the *Annual of Social Work*.

Dragana Lujić

Mariborska knjižnica, Republika Slovenija (Maribor Public Library, Republic of Slovenia)

dragana.lujic@mb.sik.si

Anja Žvarc

Mariborska knjižnica, Republika Slovenija (Maribor Public Library, Republic of Slovenia)

anja.zvarc@gmail.com

Suradnja narodnih knjižnica i domova za starije osobe u Sloveniji s osvrtom na programe i pristupe Mariborske knjižnice

Sažetak

Narodne knjižnice već se dugi niz godina razvijaju kao središnje, javno dostupne i inkluzivne ustanove lokalne zajednice koje aktivno odgovaraju na društvene promjene i potrebe stanovništva. Uz promicanje čitanja i cjeloživotnog učenja, knjižnice sve intenzivnije razvijaju programe usmjerene na poboljšanje kvalitete života ranjivih skupina, osobito starijih osoba. Demografska kretanja pokazuju da će do 2030. godine četvrtinu svjetskog stanovništva činiti osobe starije od 65 godina, a produljenje životnog vijeka prati i sve veća pojavnost različitih oblika demencije. Time raste potreba za sustavnim planiranjem i provedbom prilagođenih kulturnih, edukativnih i socijalno uključivih programa za starije osobe. U skrbi za starije osobe knjižnice ostvaruju suradnju s različitim ustanovama i organizacijama, pri čemu važnu ulogu imaju domovi za starije osobe u sustavu socijalne skrbi. Suradnja knjižnica i domova za starije temelji se na nastojanju da se korisnicima omogući pristup knjizi, kulturi, informacijama i društvenim aktivnostima, neovisno o njihovim fizičkim ili zdravstvenim ograničenjima. Takvi programi pridonose očuvanju mentalne aktivnosti, osjećaja pripadnosti zajednici i kvalitete svakodnevnog života korisnika domova.

U izlaganju će biti prikazan pregled suradnje narodnih knjižnica i domova za starije osobe u Sloveniji, s naglaskom na sadržaje i programe koje slovenske narodne knjižnice provode u ustanovama socijalne skrbi. Poseban osvrt bit će posvećen primjerima dobre prakse Mariborske knjižnice i iskustvima stečenima tijekom više od dvadeset godina razvoja knjižničnih usluga za starije osobe u domovima za starije i posebnim ustanovama socijalne skrbi. Prikazanim primjerima istaknut će se važnost partnerstva između knjižnice i doma za starije osobe te uloga knjižnice kao empatične i nezamjenjive javne ustanove koja aktivno pridonosi socijalnoj uključenosti, kulturnoj participaciji i kvaliteti života starijih osoba.

Ključne riječi: cjeloživotno učenje, dom za starije osobe, knjižnične usluge za starije osobe, narodne knjižnice, suradnja

Životopisi

Dragana Lujić završila je studij komparativne književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani. Zaposlena je u Mariborskoj knjižnici kao voditeljica Razvojno-analitičke službe. Uz organizaciju pokretnih zbirki u sklopu Pokretne knjižnice i koordinaciju procesa posudbe

građe u okviru sustava COBISS-a, djeluje na području razvoja, planiranja i organizacije knjižničnih usluga za ranjive skupine. Na temelju analize knjižnične okoline i aktualnih društvenih pojava uspostavlja partnersku mrežu s institucijama na lokalnoj i nacionalnoj razini koje provode socijalne i srodne programe za starije osobe i druge skupine stanovništva u riziku od socijalne isključenosti. U suradnji s njima stvara uvjete za pristup građi i informacijama posebnim skupinama korisnika koje iz različitih razloga ne mogu doći u narodnu knjižnicu. Na taj način omogućuje pozitivno iskustveno i emocionalno doživljavanje knjižnice kao inspirativnog, sigurnog i uključivog javnog prostora. Svoje poslanje knjižnica ostvaruje i različitim programima potpore izvan svojega prostora, čime pridonosi poboljšanju kvalitete života starijih osoba i drugih skupina korisnika. Dobitnica je priznanja Saveza knjižničarskih društava Slovenije za postignuća na području knjižničarstva za 2015. godinu.

Anja Žvarc studentica je treće godine prijediplomskog studija na Odsjeku za bibliotekarstvo, informacijsku znanost i knjižarstvo Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani. Od 2023. godine uključena je u rad s korisnicima u mreži Mariborske knjižnice, gdje stječe praktično iskustvo u knjižničnom poslovanju i pružanju usluga korisnicima. Tijekom 2026. godine u Mariborskoj knjižnici obavila je stručnu studentsku praksu u sklopu studijskih obveza, dodatno razvijajući znanja i vještine iz područja knjižničarstva i informacijskih usluga.

Cooperation between public libraries and residential care homes in Slovenia: with a focus on the programmes and approaches of the Maribor Public Library

Abstract

Public libraries have for many years been developing as central, publicly accessible and inclusive institutions in their local communities, actively responding to social change and the needs of the population. In addition to promoting reading and lifelong learning, libraries are increasingly developing programmes aimed at improving the quality of life of vulnerable groups, particularly older adults. Demographic trends indicate that, by 2030, people aged 65 and over will make up one quarter of the world's population, while increasing life expectancy is accompanied by a growing prevalence of various forms of dementia. This increases the need for the systematic planning and delivery of tailored cultural and educational programmes that promote the social inclusion of older adults.

In supporting older adults, libraries cooperate with various institutions and organisations, with residential care homes for older adults playing an important role within the social welfare system. Cooperation between libraries and residential care homes is based on efforts to provide residents with access to books, culture, information and social activities, regardless of their physical or health limitations. Such programmes contribute to maintaining mental activity, a sense of belonging to the community and the quality of residential care home residents' everyday lives.

The presentation will provide an overview of cooperation between public libraries and residential care homes for older adults in Slovenia, with an emphasis on the activities and

programmes that Slovenian public libraries deliver in social care institutions. Particular attention will be paid to examples of good practice from Maribor Public Library and to the experience gained over more than twenty years of developing library services for older adults in residential care homes and specialised social care institutions. The examples presented will highlight the importance of partnerships between libraries and residential care homes, as well as the role of the library as an empathetic and indispensable public institution that actively contributes to the social inclusion, cultural participation and quality of life of older adults.

Keywords: collaboration, library services for older adults, lifelong learning, residential care homes, public libraries

Biographies

Dragana Lujić completed her studies in comparative literature at the Faculty of Arts, University of Ljubljana. She is employed at Maribor Public Library as Head of the Development and Analysis Department. In addition to organising mobile collections within the Mobile Library and coordinating the circulation process within the COBISS system, she is active in the development, planning and organisation of library services for vulnerable groups. Based on an analysis of the library environment and current social trends, she establishes a network of partnerships with institutions at the local and national levels that implement social and related programmes for older adults and other population groups at risk of social exclusion. In cooperation with these institutions, she creates conditions for access to library materials and information for specific user groups who, for various reasons, are unable to visit a public library. This allows them to experience the library as an inspiring, safe and inclusive public space and to develop a positive emotional connection with it. The library also fulfils its mission through various support programmes beyond its premises, thereby contributing to improving the quality of life of older adults and other user groups. She is the recipient of the Slovenian Library Association Award for achievements in librarianship for the year 2015.

Anja Žvarc is a third-year undergraduate student at the Department of Library and Information Science and Book Studies, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Since 2023, she has been involved in user services across the Maribor Public Library network, gaining practical experience in library operations and providing services to users. In 2026, she completed a work placement at Maribor Public Library as part of her degree requirements, further developing her knowledge and skills in librarianship and information services.

Uloga knjižnica u prilagodbi starijih osoba na preseljenje u dom za starije osobe

Sažetak

Čitanje kao zabavna ili terapijska aktivnost pozitivno utječe na tjelesno i mentalno zdravlje te na socijalizaciju ljudi. Može se provoditi individualno ili grupno, u svakoj životnoj dobi, s osobama s različitim teškoćama, neposredno ili uz pomoć novih tehnologija. U radu sa starijim osobama čitanje podiže kvalitetu života, osobito ako se knjižnične usluge prilagode i približe starijim korisnicima, primjerice, slabije pokretnima ili onima koji žive u domu za starije osobe. Starenje podrazumijeva niz promjena u tjelesnom, psihičkom i socijalnom funkcioniranju osobe, što zahtijeva stalne prilagodbe pojedinca. Velika životna promjena u starosti jest preseljenje u dom za starije osobe, koje se najčešće događa zbog narušenog zdravlja i funkcioniranja pojedinca. Preseljenje u dom često umanjuje osjećaj kontrole nad vlastitom okolinom, što za posljedicu ima otežanu prilagodbu osobe na promjenu. Može se pojaviti osjećaj odbačenosti od bliskih osoba, pogoršanje socijalnih odnosa, pa čak i smanjena sposobnost brige o sebi. Stručnim pružateljima usluga skrbi za starije osobe preporučuje se da svakom novom stanaru pristupe individualno te mu daju vremena da se prilagodi i iskaže svoje interese i očekivanja. Nekim pojedincima odgovara društvo i druženje, a neki su povučeniji i usmjereni na samostalne aktivnosti, primjerice, čitanje, pisanje, pregledavanje sadržaja na internetu i slično. Većina domova za starije nudi stanarima velik broj različitih aktivnosti, grupnih i individualnih. Svi stručni pružatelji usluga, pozitivnim pristupom i uz edukaciju, mogu pružiti određenu psihološku potporu starijim osobama kako bi se bolje osjećale u novim okolnostima nakon preseljenja: poticanjem očuvanja sposobnosti i neovisnosti te pružanjem socijalne i emocionalne podrške lakše se održava kontrola nad vlastitim životom i olakšava prilagodba. Kada stručnjaci obraćaju pozornost na stariju osobu, slušaju njezine priče i sjećanja te poštuju njezina iskustva i različitost, time potvrđuju njezin identitet i vrijednost. U tom smislu, aktivnost čitanja pomaže u poboljšanju raspoloženja, smanjenju stresa i usamljenosti. Preporuke za čitanje, sudjelovanje u književnim susretima i čitateljskim klubovima, razgovori o pročitanim, grupno čitanje i slične aktivnosti pridonose očuvanju kognitivnih i socijalnih vještina starije osobe te povećanju njezina zadovoljstva životom. Time se pridonosi i kvaliteti odnosa između korisnika i stručnih pružatelja usluga u domu. Cilj je izlaganja prikazati kako knjižničnim aktivnostima olakšati prilagodbu i povećati kvalitetu života osoba starije dobi u domu za starije osobe.

Ključne riječi: kvaliteta života, literarne i čitalačke aktivnosti, prilagodba na dom za starije osobe, psihološka potpora, starije osobe

Životopis

Prof. dr. sc. **Jasminka Despot Lučanin**, psihologinja, umirovljena je 2022. godine kao redovita profesorica u trajnom zvanju na Odsjeku za psihologiju Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Predavala je predmete iz područja razvojne psihologije odrasle dobi i starenja te zdravstvene psihologije na prijediplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima psihologije. Glavni joj je znanstveni interes psihologija starenja. Objavila je više od 60 znanstvenih radova te brojne stručne radove, 17 udžbenika, priručnika i poglavlja u knjigama, od kojih je najnoviji udžbenik *Psihologija starenja: izazovi i prilagodba* (Naklada Slap, 2022.). Vodila je ili kao suradnica sudjelovala u dvanaest znanstvenih projekata Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i Sveučilišta u Zagrebu. Članica je uredničkog odbora časopisa *GeroPsych – The Journal of Gerontopsychology and Geriatric Psychiatry* (Hogrefe) i članica znanstvenog savjeta časopisa *Klinička psihologija* (Naklada Slap). Kao članica Hrvatskoga psihološkog društva predsjedava Sekcijom za psihologiju starenja te je bila predstavnik Društva u Stalnom povjerenstvu za psihologiju starenja Europske federacije psiholoških društava.

The role of libraries in the adaptation of older adults after moving to a residential care home

Abstract

Reading, whether undertaken as an enjoyable or therapeutic activity, has positive effects on physical and mental health and on socialisation. It can be undertaken individually or in groups, at any age, with people experiencing various difficulties, either directly or with the aid of new technologies. When working with older adults, reading improves their quality of life, especially when library services are adapted to their needs and made more accessible to them, for example to those with reduced mobility or those living in a residential care home. Ageing involves numerous changes in a person's physical, mental and social functioning, requiring individuals to make constant adjustments. A major life change in older age is moving into a residential care home, which most often occurs because of impaired health and functioning. Moving into a residential care home often reduces a person's sense of control over their environment, making it more difficult for them to adapt to the change. Older adults may experience feelings of rejection by people close to them, deterioration in social relationships and even a reduced ability to care for themselves. Professionals providing care services for older adults are advised to approach each new resident individually and give them time to adjust and express their interests and expectations. Some individuals enjoy company and socialising, while others are more withdrawn and focused on independent activities, such as reading, writing and browsing the internet. Most residential care homes offer their residents a wide range of group and individual activities. With a positive approach and appropriate training, all professional care providers can offer older adults a degree of psychological support to help them feel better in their new circumstances after moving. By encouraging them to maintain their abilities and independence and by providing social and emotional support, care providers can help them retain control over their own lives and adapt

more easily. When professionals pay attention to an older adult, listen to their stories and memories and respect their experiences and individuality, they affirm that person's identity and value. In this context, reading can help improve mood and reduce stress and loneliness. Reading recommendations, participation in literary events and reading clubs, discussions about what has been read, group reading and similar activities help preserve older adults' cognitive and social skills and increase their life satisfaction. This also contributes to the quality of relationships between residents and professional care providers at the residential care home. The aim of the presentation is to show how library activities can facilitate adaptation and improve the quality of life of older adults living in a residential care home.

Keywords: adaptation to life in a residential care home, literary and reading activities, older adults, psychological support, quality of life

Biography

Professor **Jasminka Despot Lučanin**, PhD, is a psychologist who retired in 2022 as a full professor with tenure from the Department of Psychology, Faculty of Croatian Studies, University of Zagreb, Croatia. She taught courses in adult development and ageing and health psychology at undergraduate, graduate and postgraduate levels. Her main research interest is the psychology of ageing. She has published more than 60 research papers and numerous professional papers and has authored, co-authored or co-edited 17 textbooks, manuals and book chapters. Her most recent textbook is *The Psychology of Ageing: Challenges and Adaptation* (Naklada Slap, 2022). She was the principal investigator of seven research projects and a co-investigator in five others funded by the Croatian Ministry of Science and Education, the Croatian Science Foundation or the University of Zagreb. She is a member of the Editorial Board of *GeroPsych – The Journal of Gerontopsychology and Geriatric Psychiatry* (Hogrefe) and the Scientific Council of the journal *Clinical Psychology* (Naklada Slap). As a member of the Croatian Psychological Association, she chairs its Division of the Psychology of Ageing and formerly served as the Association's national delegate to the European Federation of Psychologists' Associations Standing Committee on Geropsychology.

Ira Tuzlančić

Knjižnice grada Zagreba (Zagreb City Libraries)

ira.tuzlancic@kgz.hr

Marijana Rogić Bocchetti

Knjižnice grada Zagreba (Zagreb City Libraries)

marijana.rogic.bocchetti@kgz.hr

Suradnja Knjižnica grada Zagreba i domova za starije osobe na području Grada Zagreba: analiza postojećih oblika suradnje

Sažetak

Suradnja narodnih knjižnica i domova za starije osobe važan je oblik razvoja inkluzivnih knjižničnih usluga kojima se povećava dostupnost kulture i čitanja te potiče društvena uključenost starijih osoba. U okviru programa *65 plus* Knjižnica grada Zagreba tijekom godina razvijeni su različiti modeli suradnje s domovima za starije osobe, no praksa pokazuje da se oblici, intenzitet i način provedbe suradnje među knjižnicama razlikuju. Upravo je zbog toga pokrenuto istraživanje radi ispitivanja i sustavnog mapiranja postojećih oblika suradnje između Knjižnica grada Zagreba i domova za starije osobe na području Grada Zagreba i (dijela) Zagrebačke županije. Istraživanje je provedeno u prvoj polovini 2025. godine i obuhvatilo je sve knjižnice u mreži koje redovito ili povremeno surađuju s domovima za starije. Upitnik je obuhvatio nekoliko tematskih cjelina: osnovne podatke o suradnji, organizaciju i učestalost aktivnosti, vrste programa koji se provode, upravljanje knjižničnom građom u domovima te primjere dobre prakse, izazove i prijedloge za unapređenje suradnje. Posebna pozornost usmjerena je na istraživanje načina organizacije knjižničnih zbirki u domovima, statusa i evidencije knjižnične građe, modela njezina održavanja te pitanja formalizacije suradnje sklapanjem sporazuma i definiranjem oblika knjižničnih usluga. Također su se prikupljali podaci o kulturnim, edukativnim i participativnim programima kojima knjižnice pridonose kvaliteti života korisnika domova, uključujući književne susrete, radionice, čitateljske klubove, biblioterapijske aktivnosti i druge sadržaje.

Cilj istraživanja nije bio samo prikupljanje podataka o postojećem stanju nego i prepoznavanje potreba, izazova i mogućnosti razvoja održivijeg i ujednačenijeg modela suradnje. Dobiveni rezultati trebali bi poslužiti kao temelj za izradu smjernica, standardizaciju pojedinih postupaka i daljnji razvoj knjižničnih usluga za starije osobe. U izlaganju će biti prikazani metodologija istraživanja, ključna istraživačka područja te očekivani doprinos razvoju knjižnične prakse usmjerene na kvalitetnije uključivanje starijih osoba u kulturni i društveni život zajednice.

Ključne riječi: domovi za starije osobe, Knjižnice grada Zagreba, knjižnične usluge, program 65 plus, starije osobe

Životopisi

Ira Tuzlančić knjižničarka je, voditeljica Knjižnice Sesvete i koordinatorica programa *65 plus* Knjižnica grada Zagreba, s iskustvom u osmišljavanju i provedbi inkluzivnih programa usmjerenih na potrebe zajednice unutar mreže narodnih knjižnica. U Knjižnicama grada Zagreba radi od 2009. godine, program *65 plus* koordinira od 2016., a dužnost voditeljice Knjižnice Sesvete obnaša od 2026. godine. Njezini profesionalni interesi obuhvaćaju razvoj i organizaciju knjižničnih programa za odrasle, osobito književnih događanja, inicijativa podrške zajednici i međugeneracijskih aktivnosti, s posebnim naglaskom na programe za starije osobe u knjižnicama i domovima za starije. Radi na razvoju usluga koje potiču društvenu uključenost, aktivno sudjelovanje i kulturnu participaciju, sudjeluje u koordinaciji programa unutar mreže Knjižnica grada Zagreba te pridonosi jačanju uloge knjižnica kao inkluzivnih središta zajednice.

Marijana Rogić Bocchetti knjižničarka je i sukoordinatorica programa *65 plus* Knjižnica grada Zagreba, s iskustvom u osmišljavanju i provedbi inkluzivnih i multikulturnih programa unutar mreže narodnih knjižnica. U Knjižnicama grada Zagreba radi od 2018. godine, volonterske aktivnosti koordinira od 2023., a dužnost sukoordinatorice programa *65 plus* obnaša od 2025. godine. Njezini profesionalni interesi obuhvaćaju razvoj i koordinaciju knjižničnih programa koji potiču kulturnu participaciju, multikulturni dijalog i uključivanje zajednice. Posebno se bavi programima za odrasle i starije osobe, uključujući radionice informacijske pismenosti, kognitivne radionice te međugeneracijske i kulturne programe. Njezin rad obuhvaća i koordinaciju volonterskih aktivnosti te razvoj partnerstava s kulturnim institutima, veleposlanstvima i organizacijama u zajednici, čime pridonosi jačanju uloge knjižnica kao inkluzivnih i dinamičnih prostora zajednice.

Cooperation between Zagreb City Libraries and residential care homes for older adults in the City of Zagreb: an analysis of existing forms of cooperation

Abstract

Cooperation between public libraries and residential care homes for older adults is an important means of developing inclusive library services that promote access to culture and reading, as well as social inclusion among older adults. Within the framework of the *65 Plus* programme of Zagreb City Libraries, various models of cooperation with residential care homes for older adults have been developed over the years. However, practice has shown that the forms, intensity, and methods of implementing such cooperation vary among libraries. For this reason, a research project was initiated with the aim of examining and systematically mapping existing forms of cooperation between Zagreb City Libraries and residential care homes for older adults in the City of Zagreb and (part of) Zagreb County. The research was conducted during the first half of 2025 and included all libraries within the network that regularly or occasionally cooperate with residential care homes for older adults. The questionnaire covered several thematic areas: basic information on cooperation, the organisation and frequency of activities, the types of programmes implemented, the

management of library collections within residential care homes, as well as examples of good practice, challenges, and suggestions for improving cooperation. Particular attention was paid to the organisation of library collections in residential care homes, the status of library materials and how they are recorded, models for maintaining collections, and issues relating to formalising cooperation by concluding agreements and defining the forms of library services. Data were also collected on cultural, educational, and participatory programmes through which libraries contribute to the quality of life of residential care home residents, including literary events, workshops, reading groups, bibliotherapy activities, and other programmes.

The aim of the research was not only to collect data on the current situation but also to identify needs, challenges, and opportunities for developing a more sustainable and consistent model of cooperation. The findings should serve as a foundation for developing guidelines, standardising specific procedures, and further advancing library services for older adults. The presentation will outline the research methodology, key research areas and the anticipated contribution to the development of library practice aimed at improving the inclusion of older adults in the cultural and social life of the community.

Keywords: 65 Plus programme, library services, older adults, residential care homes for older adults, Zagreb City Libraries

Biographies

Ira Tuzlančić is a librarian, Head of Sesvete Library and coordinator of the Zagreb City Libraries' *65 Plus* programme, with experience in designing and delivering inclusive programmes tailored to community needs within a public library network. She has worked at Zagreb City Libraries since 2009, has coordinated the *65 Plus* programme since 2016 and has served as Head of Sesvete Library since 2026. Her professional interests include the development and organisation of library programmes for adults, particularly literary events, community support initiatives and intergenerational activities, with a special emphasis on programmes for older adults in libraries and residential care homes. She develops services that promote social inclusion, active participation and cultural engagement, takes part in programme coordination across the Zagreb City Libraries network and contributes to strengthening the role of libraries as inclusive community hubs.

Marijana Rogić Bocchetti is a librarian and co-coordinator of the Zagreb City Libraries' *65 Plus* programme, with experience in designing and delivering inclusive and multicultural programmes within a public library network. She has worked at Zagreb City Libraries since 2018, has coordinated volunteer activities since 2023 and has served as co-coordinator of the *65 Plus* programme since 2025. Her professional interests include the development and coordination of library programmes that promote cultural participation, multicultural dialogue and community engagement. She is particularly involved in programmes for adults and older adults, including information literacy workshops, cognitive workshops, and intergenerational and cultural programmes. Her work also includes coordinating volunteer activities and developing partnerships with cultural institutes, embassies and community organisations, thereby contributing to strengthening the role of libraries as inclusive and dynamic community spaces.

Sonja Alimović

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (The University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences)

sonja.alimovic@erf.unizg.hr

Matea Kasun Luburić

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (The University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences)

matea.luburic@erf.unizg.hr

Andrea Paulik

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (The University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences)

andrea.paulik@erf.unizg.hr

Lorena Koštić

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (The University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences)

lorena.kostic@erf.unizg.hr

Možemo i hoćemo i pod stare dane – analiza vidnog funkcioniranja starijih osoba te mogućnosti prilagodbi za čitanje

Sažetak

U aktualnom „društvu koje stari“, osiguravanje prava na informacije i kulturnu participaciju starijih osoba postaje ključan izazov za knjižnice kao inkluzivne ustanove. Posebno ranjivu skupinu čine starije osobe s problemima vidnog funkcioniranja, kod kojih slabljenje vidnih funkcija (poput smanjenja oštine vida i osjetljivosti na kontraste) izravno utječe na sposobnost obavljanja svakodnevnih aktivnosti, među kojima je čitanje jedna od najvažnijih. Gubitak mogućnosti čitanja može voditi prema socijalnoj izolaciji, smanjenju osobne neovisnosti i narušavanju opće kvalitete života.

U izlaganju se prikazuju rezultati prve godine provedbe i aktualne druge faze znanstvenoistraživačkog projekta *Kvaliteta života osoba starije odrasle dobi s problemima vidnog funkcioniranja*, koji provodi Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu uz podršku Hrvatske zaklade za znanost. Dok se inicijalna faza projekta fokusirala na detaljnu procjenu osnovnih i viših vidnih funkcija, funkcionalnog vida te prepoznavanje specifičnih teškoća u čitanju kod 200 korisnika domova za starije osobe u Gradu Zagrebu, druga faza usmjerena je na aktivno poboljšanje njihova funkcioniranja primjenom i evaluacijom strukturiranog programa podrške. U ovoj fazi korisnicima se posuđuju adekvatna optička i druga pomagala (poput različitih vrsta povećala i tiflotehničke opreme), s primarnim ciljem rehabilitacije funkcionalnog čitanja i očuvanja njihove samostalnosti. Umjesto naglašavanja teškoća, projekt je usmjeren na pronalaženje rješenja, jačanje zdravstvene i opće pismenosti

te izravno unapređenje kvalitete života starijih osoba. Izlaganje donosi prve podatke o zadovoljstvu korisnika i uspješnosti primjene ovih pomagala pri obavljanju aktivnosti na blizinu. Knjižnice, razvijajući mobilne usluge i suradnju s domovima, imaju jedinstven potencijal postati ključne točke podrške u posudbi prilagođene građe i pomagala, čime se starijim osobama s oštećenjem vida ponovno otvaraju vrata prema kulturi, informacijama i dostojanstvenom starenju.

Ključne riječi: čitanje, domovi za starije osobe, kvaliteta života, optička pomagala, oštećenje vida

Životopisi

Izv. prof. dr. sc. **Sonja Alimović**, voditeljica projekta HRZZ-a *Kvaliteta života osoba starije odrasle dobi s problemima vidnog funkcioniranja*, od 2015. godine profesorica je na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon završetka studija na Fakultetu za defektologiju (1998.) radi u Dječjem vrtiću Velika Gorica sa skupinom djece s teškoćama u razvoju. Istodobno volontira u udruzi Vision of hope, gdje pruža stručnu podršku obiteljima djece rane dobi s oštećenjem vida. Od 2003. radi u Centru za pružanje usluga u zajednici Mali dom, gdje provodi procjenu i rehabilitaciju vida, pruža podršku obiteljima djece rane dobi s oštećenjem vida i dodatnim teškoćama te kreira i provodi programe u radu s djecom s višestrukim teškoćama. Pohađanjem edukacija *Vision therapy (Terapija vida)*, *Cerebral visual impairment (Cerebralno oštećenje vida)* i *Education of Learners with Multiple Disabilities and Sensory Loss (Poučavanje učenika s višestrukim teškoćama i senzornim oštećenjima)* kontinuirano se usavršava u području procjene, planiranja, rehabilitacije i poučavanja osoba s oštećenjem vida, gluhošljepoćom i višestrukim teškoćama.

Matea Kasun Luburić svoje radno iskustvo započinje u Centru za odgoj i obrazovanje Vinko Bek na Odjelu za psihosocijalnu rehabilitaciju odraslih osoba. Godine 2024. završava temeljni stupanj stručne izobrazbe *Procjena i rehabilitacija vida* pri Edukacijskom centru Mali dom u Zagrebu i stručno usavršavanje *Cerebralno oštećenje vida* pri Akademiji za razvojnu rehabilitaciju. Od 2023. godine zaposlena je kao asistentica na Odsjeku za oštećenja vida. Trenutačno je doktorandica na Studiju invaliditeta Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, a primarno područje njezina znanstvenog i stručnog interesa jesu problemi u vidnom funkcioniranju djece sa specifičnim teškoćama učenja.

Andrea Paulik svoje radno iskustvo započinje u Dnevnom centru za rehabilitaciju djece i mladeži Mali dom – Zagreb (2018. – 2023.). Od 2023. godine zaposlena je kao asistentica na Odsjeku za oštećenja vida. Trenutačno je doktorandica na Studiju invaliditeta Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, a primarno područje njezina znanstvenog i stručnog interesa jesu problemi u vidnom funkcioniranju djece s poremećajima iz spektra autizma i djece s višestrukim teškoćama.

Dr. sc. **Lorena Koštić** nakon završetka studija na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2013. godine zaposlila se u Osnovnoj školi Dragutina Tadijanovića u Petrinji na odjelima za učenike s teškoćama u razvoju. Doktorirala je 2024. godine na poslijediplomskom doktorskom studiju *Prevenzijska znanost i studij invaliditeta*. Od 2025. godine zaposlena je na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u sklopu projekta HRZZ-a *Kvaliteta života osoba starije odrasle dobi s problemima vidnog funkcioniranja*.

We can and will, even in old age – an analysis of visual functioning in older adults and possible adaptations to support reading

Abstract

In today's "ageing society", ensuring older adults' right to information and cultural participation is becoming a crucial challenge for libraries as inclusive institutions. Older adults with visual functioning problems constitute a particularly vulnerable group, as declining visual functions (such as reduced visual acuity and contrast sensitivity) directly affect their ability to perform everyday activities, of which reading is one of the most important. The loss of the ability to read can lead to social isolation, reduced personal independence and a poorer overall quality of life.

The presentation reports on results from both the first year of implementation and the ongoing second phase of the research project *Quality of life of older adults with visual functioning problems*, conducted by the University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences with the support of the Croatian Science Foundation. While the initial phase of the project focused on a detailed assessment of basic and higher visual functions and functional vision, as well as the identification of specific reading difficulties among 200 residents of residential care homes for older adults in the City of Zagreb, the second phase focuses on actively improving their functioning by implementing and evaluating a structured support programme. In this phase, participants are lent appropriate optical and other aids (such as various types of magnifiers and typhlotechnical equipment), with the primary aim of restoring functional reading ability and preserving their independence. Rather than emphasising difficulties, the project focuses on finding solutions, strengthening health and general literacy and directly improving the quality of life of older adults. The presentation provides initial data on user satisfaction and the effectiveness of these aids when users perform near-vision activities. By developing mobile services and cooperating with residential care homes, libraries have the unique potential to become key support points for lending adapted materials and aids, thereby reopening access to culture, information and dignified ageing for older adults with visual impairments.

Keywords: optical aids, quality of life, reading, residential care homes, visual impairment

Biographies

Sonja Alimović, PhD, is an associate professor at the University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences and the principal investigator of the Croatian Science Foundation

(HRZZ) project *Quality of life of older adults with visual functioning problems*. She has worked at the Faculty since 2015. After completing her studies at the Faculty of Defectology in 1998, she worked at Velika Gorica Kindergarten with a group of children with developmental disabilities. At the same time, she volunteered with the association Vision of hope, providing professional support to families of young children with visual impairments. Since 2003, she has worked at the Mali dom Community Service Centre, where she conducts vision assessments and rehabilitation, supports families of young children with visual impairments and additional disabilities, and designs and delivers programmes for children with multiple disabilities. By attending the training programmes *Vision therapy*, *Cerebral visual impairment* and *Education of Learners with Multiple Disabilities and Sensory Loss*, she continues to develop her expertise in the assessment, planning, rehabilitation and teaching of people with visual impairments, deafblindness and multiple disabilities.

Matea Kasun Luburić began her career in the Department of Psychosocial Rehabilitation for Adults at the Vinko Bek Centre for Education. In 2024, she completed the foundation level of the professional training programme *Low Vision Assessment and Rehabilitation* at the Mali dom Educational Centre in Zagreb and the professional development programme *Cerebral Visual Impairment* at the Academy for Developmental Rehabilitation. Since 2023, she has been employed as an assistant at the Department of Visual Impairments. She is currently a PhD candidate in Disability Studies at the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences. Her primary research and professional interests concern visual functioning problems in children with specific learning difficulties.

Andrea Paulik began her career at the Mali dom – Zagreb Day Care Centre for Rehabilitation of Children and Young Adults (2018–2023). Since 2023, she has been employed as an assistant at the Department of Visual Impairments. She is currently a PhD candidate in Disability Studies at the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences. Her primary research and professional interests concern visual functioning problems in children with autism spectrum disorder and children with multiple disabilities.

Lorena Koštić, PhD, graduated from the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences, University of Zagreb, in 2013, after which she was employed at Dragutin Tadijanović Elementary School in Petrinja, in departments for students with developmental disabilities. She earned her PhD in Prevention Science and Disability Studies in 2024. Since 2025, she has been employed at the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences as part of the Croatian Science Foundation (HRZZ) project *Quality of life of older adults with visual functioning problems*.

Kristina Šimunić

Dom za starije osobe Centar (Home for Older People Centre), Zagreb

biskup.kristina@gmail.com

Aktivno starenje: radionice za očuvanje kognitivnih i socijalnih vještina starijih osoba

Sažetak

U javnosti je još uvijek prisutna predodžba da odlazak u mirovinu označava povlačenje iz aktivnog društvenog života. Međutim, iskustvo rada sa starijim osobama pokazuje upravo suprotno – uz odgovarajuće programe i podršku, umirovljenici mogu ostvariti kvalitetan, ispunjen i društveno aktivan život. U radu sa starijim osobama provode se aktivnosti prilagođene njihovim individualnim mogućnostima i zdravstvenom stanju, s naglaskom na stvaranje ugodnog, poticajnog i uključivog okruženja. Posebna se pozornost posvećuje jačanju osjećaja pripadnosti skupini, što je osobito važno za osobe koje žive same. Sudjelovanjem u radionicama korisnici ne samo da razvijaju svoje vještine nego i stvaraju nova poznanstva i prijateljstva te smanjuju rizik od socijalne izolacije. Posebno mjesto među aktivnostima zauzimaju radionice pamćenja. Na njima se primjenjuju različite mnemotehnike – mentalne strategije koje pomažu povezivanju i lakšem pamćenju informacija. Polaznici usvajaju tehnike koje mogu primijeniti u svakodnevnom životu, primjerice, pri pamćenju važnih telefonskih brojeva, datuma ili drugih korisnih informacija. Radionice uključuju i kratke vježbe fine motorike kojima se potiče aktivacija obiju moždanih hemisfera te održavanje motoričkih sposobnosti. Cilj svih aktivnosti jest očuvanje i unapređenje kognitivnih, motoričkih i socijalnih vještina starijih osoba te poticanje aktivnog i kvalitetnog starenja. Istodobno, rad sa starijim osobama dvosmjernan je proces učenja i razmjene iskustava, znanja i životne mudrosti, što obogaćuje i sudionike programa i njihove voditelje.

Ključne riječi: aktivno starenje, Dom za starije osobe Centar, radionice kognitivnog osnaživanja, socijalna uključenost, starije osobe

Životopis

Kristina Šimunić završila je Zdravstveno učilište i stekla zvanje fizioterapeutskeg tehničara, a potom je na Zdravstvenom veleučilištu završila studij radne terapije te stekla zvanje prvostupnice radne terapije. Od 2013. godine zaposlena je u Domu za starije osobe Centar kao fizioterapeutkinja. Profesionalni rad započela je u okviru Projekta gerontološki centar, koji je 2016. prerastao u program podrške u lokalnoj zajednici. Uz provođenje ciljane medicinske gimnastike vodi plesne radionice i treninge pamćenja, a tijekom rada vodila je i kreativnu te dramsku radionicu. Program treninga pamćenja obuhvaća edukaciju o radu mozga te niz zadataka usmjerenih na poboljšanje pažnje, koncentracije i pamćenja. Od 2024. godine surađuje s Knjižnicama grada Zagreba, pri čemu u Gradskoj knjižnici u sklopu programa *65 plus* vodi radionicu *Trening uma*. Godine 2025. sudjelovala je u organizaciji prve radionice *Trening uma* za gluhe i nagluhe osobe u knjižnici, uz podršku prevoditelja hrvatskoga znakovnog jezika. U svom radu posebno je usmjerena na očuvanje kognitivnih i motoričkih sposobnosti starijih osoba te na poticanje njihova aktivnog sudjelovanja u zajednici.

Active ageing: workshops for preserving cognitive and social skills in older adults

Abstract

The perception that retirement marks a withdrawal from active social life is still widespread. However, experience gained through working with older adults demonstrates the opposite – with appropriate programmes and support, retired people can enjoy a fulfilling, meaningful and socially active life. Activities designed for older adults are tailored to their individual abilities and health conditions, with particular emphasis on creating a welcoming, stimulating and inclusive environment. Special attention is given to strengthening participants' sense of belonging to the group, which is especially important for those who live alone. By taking part in workshops, participants not only develop their skills but also build new social connections and friendships, thereby reducing the risk of social isolation. Memory training workshops occupy a particularly important place among these activities. They incorporate a range of mnemonic techniques – mental strategies that facilitate the association and retention of information. Participants learn practical techniques that can be applied in everyday life, for example, when remembering important telephone numbers, dates or other useful information. The workshops also include short fine motor skill exercises designed to stimulate both cerebral hemispheres and maintain motor function. The overall aim of these activities is to preserve and enhance the cognitive, motor and social skills of older adults and to promote active ageing and a good quality of life. At the same time, working with older adults is a two-way process of learning and exchanging experience, knowledge and wisdom, enriching both the programme participants and their facilitators.

Keywords: active ageing, Home for Older People Centre, cognitive enhancement workshops, social inclusion, older adults

Biography

Kristina Šimunić graduated from the Zagreb Health School and qualified as a physiotherapy technician before completing a bachelor's degree in occupational therapy at the University of Applied Health Sciences. Since 2013, she has been employed as a physiotherapist at the Home for Older People Centre. She began her professional career as part of the Gerontology Centre project, which developed into a community support programme in 2016. Alongside delivering targeted therapeutic exercise sessions, she leads dance workshops and memory training sessions and has also led creative and drama workshops. Her memory training programme combines education about brain function with a variety of exercises designed to improve attention, concentration and memory. Since 2024, she has collaborated with Zagreb City Libraries, leading the *Mind Training* workshop at the City Library as part of the *65 Plus* programme. In 2025, she contributed to organising the first *Mind Training* workshop for deaf and hard-of-hearing people at the library, with the support of a Croatian Sign Language interpreter. Her work focuses particularly on preserving the cognitive and motor abilities of older adults and encouraging their active participation in community life.

Jelena Markov

Gradska knjižnica Vukovar (Vukovar City Library)

lelam1102@hotmail.com

Most riječi – spomenarica životnih priča

Sažetak

Projekt *Most riječi – spomenarica životnih priča* inovativan je program suradnje između knjižnice i doma za starije osobe. Program aktivno povezuje Gradsku knjižnicu Vukovar s Domom za starije i nemoćne osobe Vukovar te promiče kulturu čitanja, kreativno izražavanje i međugeneracijski dijalog. Tijekom dvanaest mjeseci provode se dva susreta mjesečno, odnosno ukupno dvadeset četiri susreta godišnje. Svaki susret traje sto dvadeset minuta i obuhvaća tri povezane cjeline: čitateljski dio u kojem knjižničari čitaju odabrane priče, pjesme i ulomke koji bude emocije i sjećanja, kreativne radionice prilagođene mogućnostima korisnika (crtanje, pisanje poruka i jednostavni ručni radovi) te segment *Priča iz mog života*. U ovom dijelu susreta starije osobe dijele osobne uspomene i anegdote iz mladosti, koje knjižničari bilježe i arhiviraju u digitalnom i analognom obliku. Rezultat i svojevrsna kruna projekta jest tiskana „spomenarica“ – vrijedna zbirka životnih priča, sjećanja i fotografija korisnika Doma, koja se predstavlja na završnoj javnoj promociji i izložbi u Knjižnici i Domu. Projekt financira Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske zajedno s Gradskom knjižnicom Vukovar, a u njemu sudjeluje tridesetak korisnika Doma.

U izlaganju će projekt biti prikazan kao primjer dobre prakse u području kulturne inkluzije i suradnje kulturne ustanove s ustanovom socijalne skrbi. Poseban naglasak bit će stavljen na provedbu aktivnosti, terapijski i edukativni učinak na korisnike doma, jačanje međugeneracijske solidarnosti te ulogu knjižnice kao društveno angažirane i otvorene institucije. Također će biti prikazane mogućnosti primjene ovog modela u drugim sredinama i ustanovama. *Most riječi* pokazuje kako kulturne institucije mogu aktivno pridonositi kvaliteti života starijih osoba, očuvanju nematerijalne baštine, razvoju empatije i jačanju društvene kohezije. Čitanjem, kreativnim radom i dijeljenjem osobnih priča korisnicima se posvećuje pažnja i pruža osjećaj dostojanstva i pripadnosti zajednici, a lokalna se zajednica istodobno obogaćuje vrijednim svjedočanstvima prošlosti i mudrošću starijih generacija. Na taj način Knjižnica potvrđuje svoju ulogu važnog aktera društvenih promjena te čuvara znanja i humanističkih vrijednosti.

Ključne riječi: knjižnica, kulturna inkluzija, međugeneracijski dijalog, spomenarica, starije osobe

Životopis

Jelena Markov, magistra informacijskih znanosti i bibliotekarstva, živi i radi u rodnom Vukovaru. U Gradskoj knjižnici Vukovar zaposlena je od 2019. godine kao knjižničarka te obnaša dužnost voditeljice ogranaka. Aktivno pridonosi razvoju kulturnog i obrazovnog života zajednice iniciranjem, organiziranjem i provedbom okruglih stolova, edukativno-kreativnih

radionica za djecu i odrasle, promocija knjiga te tematskih kulturno-zabavnih programa. Pokretačica je čitateljskih klubova u Gradskoj knjižnici Vukovar i Ogranku Borovo naselje, nastojeći potaknuti ljubav prema čitanju među pripadnicima svih generacija, od najmlađih do najstarijih. Njezino djelovanje usmjereno je na uključivanje lokalne zajednice u rad knjižnice i promicanje važnosti tiskane građe. Tijekom studija izradila je diplomske radove *Zvučna knjiga u Hrvatskoj knjižnici za slijepe* i *Integrirani informacijski sustav medijskog arhiva*, potvrđujući već tada interes za inovacije i približavanje knjige i znanja široj zajednici, a istu posvećenost unosi i u svoj svakodnevni rad u Gradskoj knjižnici Vukovar.

The Bridge of Words – a memorial book of life stories

Abstract

The project *The Bridge of Words – a memorial book of life stories* is an innovative programme of cooperation between a library and a residential care home. The programme brings together Vukovar City Library and Vukovar Residential Care Home and promotes a culture of reading, creative expression and intergenerational dialogue. Over a period of 12 months, two meetings are held each month, totalling 24 meetings per year. Each meeting lasts 120 minutes and comprises three interconnected parts: a reading session in which librarians read selected stories, poems and excerpts that evoke emotions and memories; creative workshops adapted to the abilities of the residents, including drawing, writing messages and simple handicrafts; and a segment entitled *A Story from My Life*. In this part of the meeting, older adults share personal memories and anecdotes from their youth, which librarians record and archive in digital and analogue form. The result and crowning achievement of the project is a printed memorial book – a valuable collection of life stories, memories and photographs of the Home's residents – which is presented at a final public launch and exhibition at the Library and the Home. The project is jointly funded by the Ministry of Culture and Media of the Republic of Croatia and Vukovar City Library and involves approximately 30 residents of the Home.

The presentation will showcase the project as an example of good practice in the field of cultural inclusion and cooperation between a cultural institution and a social care institution. Special emphasis will be placed on the implementation of activities, their therapeutic and educational impact on the Home's residents, the strengthening of intergenerational solidarity and the role of the library as a socially engaged and open institution. The potential for applying this model in other settings and institutions will also be presented. *The Bridge of Words* demonstrates how cultural institutions can actively contribute to the quality of life of older adults, the preservation of intangible heritage, the development of empathy and the strengthening of social cohesion. Through reading, creative work and the sharing of personal stories, residents are given attention and experience a sense of dignity and belonging to the community, while the local community is simultaneously enriched by valuable testimonies of the past and the wisdom of older generations. In this way, the Library confirms its role as an important agent of social change and a guardian of knowledge and humanistic values.

Keywords: cultural inclusion, intergenerational dialogue, library, memorial book, older adults

Biography

Jelena Markov holds a master's degree in information science and librarianship and lives and works in her native Vukovar. She has been employed at Vukovar City Library since 2019, where she works as a librarian and serves as head of branches. She actively contributes to the development of the community's cultural and educational life by initiating and organising round-table discussions, educational and creative workshops for children and adults, book presentations and thematic cultural and entertainment programmes. She is the founder of reading clubs at Vukovar City Library and its Borovo Naselje branch, with the aim of fostering a love of reading among people of all ages, from the youngest to the oldest. Her professional activities focus on involving the local community in the work of the library and promoting the importance of print materials. During her studies, she completed the graduate theses *Audiobook at the Croatian Library for the Blind* and *Integrated information system of the media archive*, which demonstrated her early interest in innovation and in making books and knowledge accessible to the wider community. She brings the same dedication to her daily work at Vukovar City Library.

Nela Krznarić

Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica (Virovitica Public Library)

nela@knjiznicavirovitica.hr

Knjižnični programi kao pokretač aktivnog starenja u domovima za starije osobe

Sažetak

Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica provodi knjižnične programe uključivanja ranjivih skupina od 2012. godine. Jedan od šest inkluzivnih programa jest *Program za osobe starije životne dobi*, koji uključuje niz aktivnosti, poput savjetovanja u korištenju digitalnih tehnologija, promocije literarnog, kreativnog i umjetničkog stvaralaštva, organiziranja zdravstvenih tribina te aktivnosti za korisnike domova za starije osobe. U izlaganju će biti prikazano šest aktivnosti za korisnike domova: radionice vođenog čitanja, kreativne radionice, književni susreti, organiziranje izložbi, glazbene slušaonice i usluge pokretne knjižnice. Navedene aktivnosti realizirane su u suradnji s domovima, udrugama i organizacijama koje okupljaju starije osobe na području grada Virovitice i općine Suhopolje.

Cilj je programa poticanje aktivnog starenja i poboljšanje kvalitete života, što podrazumijeva trajno sudjelovanje starijih osoba u programima usmjerenima na zaštitu mentalnog zdravlja te društveno i kulturno djelovanje. Svijet knjiga i umjetničkog stvaralaštva pomaže im da svoj um i duh održavaju aktivnima. Različite aktivnosti pridonose tomu, a svaka od njih ima svoju svrhu. Radionice vođenog čitanja s elementima biblioterapije provode se uz uporabu pisane riječi u različitim oblicima te igara riječima i asocijacija. Svrha je očuvanje i unapređenje mentalnog zdravlja. Na kreativnim radionicama korisnici se na temelju pročitane, uglavnom poezije, i uz vodstvo likovno izražavaju i stvaraju likovne radove, čime se potiču mašta i kreativnost. Književni susreti na kojima gostuju zavičajni autori i predstavljaju svoj literarni rad omogućuju korisnicima interakciju s autorom, razgovor i druženje, čime se pridonosi kvalitetnoj socijalizaciji. Izložbe fotografija, slikovnog materijala, antiknih i *vintage* predmeta te druge izložbe organiziraju se u prostorima domova radi očuvanja tradicije i običaja te oživljavanja uspomena na događaje koji su obogatili ili obilježili život korisnika. Na glazbenim slušaonicama sluša se odabrana i prigodna glazba te se potiču pjevanje i razgovor o stihovima. Održavaju se povremeno ili kao dio navedenih aktivnosti radi poticanja optimizma, opuštanja i stvaranja ugodne atmosfere. Usluge pokretne knjižnice pružaju se redovitim dolaskom bibliokombija u domove prema unaprijed utvrđenom rasporedu. Aktivnosti se provode planski, u suradnji s voditeljima domova ili socijalnim radnicima, a odabir aktivnosti i tema često se prilagođava interesima korisnika.

Ključne riječi: aktivno starenje, domovi za starije osobe, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica, inkluzivni programi, vođeno čitanje

Životopis

Nela Krznarić završila je studij geografije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Godine 1995. zaposlena je kao profesorica u Strukovnoj školi Virovitica i Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica, gdje je predavala geografiju, politiku i gospodarstvo. Zaposlena je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica od 1997. godine, a nakon položenog stručnog ispita stekla je stručno zvanje knjižničarke. Voditeljica je Odjela za odrasle i Zavičajne zbirke. Radi na organiziranju i provođenju kulturnih programa te na prikupljanju i promicanju zavičajne kulturne baštine. Osmislila je radionice unutar inkluzivnih programa Knjižnice te ih redovito održava. Programi su usmjereni na starije osobe, hrvatske branitelje, osobe s intelektualnim teškoćama, roditelje djece s teškoćama, osobe liječene od ovisnosti i češku nacionalnu manjinu. Aktivna je u provođenju zelenih programa Knjižnice. Sudjeluje na stručnim knjižničarskim skupovima. Članica je Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Dobitnica je priznanja za dugogodišnji i uspješan rad u knjižničarstvu 2024. godine.

Library programmes as a driver of active ageing in residential care homes

Abstract

The Virovitica Public Library has been implementing inclusive library programmes for vulnerable groups since 2012. One of its six inclusive programmes is the *Programme for Older Adults*, which encompasses a wide range of activities, including guidance in the use of digital technologies, the promotion of literary, creative and artistic expression, health-related lectures and discussions, and activities for residents of residential care homes. This presentation will showcase six activities for care home residents: guided reading workshops, creative workshops, literary events, exhibitions, music listening sessions and mobile library services. These activities have been delivered in cooperation with residential care homes, associations and organisations that bring together older adults in the City of Virovitica and the Municipality of Suhopolje.

The programme aims to encourage active ageing and improve quality of life through the ongoing participation of older adults in programmes focused on mental health protection and social and cultural engagement. The world of books and artistic expression helps them keep their minds and spirits active. Various activities contribute to this, and each serves a particular purpose. Guided reading workshops incorporating elements of bibliotherapy use the written word in various forms, together with word games and association exercises. Their purpose is to preserve and improve mental health. In creative workshops, participants respond artistically to texts they have read, primarily poetry, and create visual artworks under guidance, thereby fostering imagination and creativity. Literary events featuring local authors and presentations of their literary work provide opportunities for participants to interact with the authors, engage in discussion and socialise, thereby contributing to meaningful socialisation. Exhibitions of photographs and visual materials, as well as antique, *vintage* and other objects, are organised within residential care homes to preserve traditions and customs and revive memories of events that enriched or marked the residents' lives. Music listening sessions feature selected music appropriate to the occasion and encourage singing and

discussion of song lyrics. These sessions are held occasionally or as part of the other activities and aim to promote optimism and relaxation and create a pleasant atmosphere. As part of the mobile library service, the bookmobile regularly visits residential care homes according to a predetermined schedule. All activities are carefully planned and implemented in collaboration with care home managers or social workers, and the selection of activities and topics is often guided by the participants' interests.

Keywords: active ageing, inclusive programmes, guided reading, residential care homes, Virovitica Public Library

Biography

Nela Krznarić graduated in geography from the Faculty of Science, University of Zagreb. In 1995, she began her professional career as a teacher at Virovitica Vocational School and Petar Preradović High School in Virovitica, where she taught geography, politics and economics. Since 1997, she has been employed at Virovitica Public Library, where, after passing the professional examination in librarianship, she obtained the professional title of librarian. She currently serves as Head of the Adult Services Department and the Local History Collection. Her work focuses on the organisation and delivery of cultural programmes, as well as the collection and promotion of local cultural heritage. She has developed a range of workshops within the Library's inclusive programmes and continues to facilitate them regularly. These programmes are aimed at older adults, Croatian war veterans, people with intellectual disabilities, parents of children with disabilities, individuals recovering from addiction and members of the Czech national minority. She is actively involved in the Library's green programmes and participates in professional library conferences. She is a member of the Bilogora, Podravina and Kalnik Prigorje Librarians' Association. In 2024, she received recognition for her long-standing and successful work in librarianship.

Sandra Mikac

Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec (Nikola Zrinski Library in Čakovec)

sandra@kcc.hr

Borivoj Radojčić

Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec (Nikola Zrinski Library in Čakovec)

zavicajna@kcc.hr

A što s knjižnicom?

Sažetak

U izlaganju će biti prikazane aktivnosti koje se u sklopu programa *Knjižnica za seniore* provode u Knjižnici „Nikola Zrinski“ Čakovec. Naslov izlaganja upućuje na potrebu starijih osoba da, kada budu smještene u dom za starije osobe, ne izgube kontakt s knjižnicom čiji su bili korisnici prije smještaja. Ujedno, to je i dobra prilika za knjižnicu da povezivanjem s korisnicima domova za starije osobe pridobije nove korisnike i poveća broj aktivnosti izvan svog prostora. Nakon smještaja u dom za starije osobe mnogim korisnicima odlazak u knjižnicu postaje novi izazov. Zbog fizičke udaljenosti, slabije pokretljivosti ili zdravstvenog stanja često prestaju biti aktivni korisnici knjižničnih usluga i programa. Knjižnica, kao mjesto podrške, navike i susreta, postaje nedostupna. S takvim izazovom susreli su se i knjižničari u Knjižnici „Nikola Zrinski“ Čakovec te su se angažirali kako bi osobe smještene u domovima za starije osobe, kao sadašnje i buduće korisnike knjižničnih usluga, potaknuli na aktivno sudjelovanje u kulturnom i društvenom životu zajednice u kojoj žive. Knjižničari time postaju poveznica, a korisnicima domova osiguravaju da i dalje razvijaju osjećaj pripadnosti zajednici i vlastite važnosti u njoj. Aktivnosti namijenjene korisnicima smještenim u domovima za starije osobe uključuju čitateljski klub, susrete i radionice posvećene zavičajnim temama, sudjelovanje u kvizovima znanja, njegovanje zavičajne baštine i uključivanje u manifestacije i programe grada Čakovca i Međimurske županije. Izazovi u razvijanju novih aktivnosti izvan knjižnice jesu uspostavljanje primjerene suradnje s djelatnicima domova za starije osobe (radnim terapeutima, socijalnim radnicima i voditeljima) te prilagođavanje aktivnosti postojećim prostorima domova namijenjenima opuštanju i razonodi, koji često služe kao improvizirani knjižnični prostori. Praksa je pokazala da je knjižničar važna spona koja korisnike povezuje ne samo s knjigama na polici nego i s idejama i iskustvima opisanima u njima te ih dodatno motivira na aktivno uključivanje u knjižnične aktivnosti u domovima u kojima žive. Takvom se suradnjom, koja obuhvaća sve od preporuka za čitanje do različitih aktivnosti, jačaju osjećaj zajedništva među korisnicima i njihovo aktivno sudjelovanje u životu domova i šire zajednice.

Ključne riječi: domovi za starije osobe, društvena uključenost, Knjižnica „Nikola Zrinski“ Čakovec, Knjižnica za seniore, starije osobe

Životopisi

Sandra Mikac završila je studij kroatologije i sociologije na Hrvatskim studijima te dopunski studij bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 2004. godine zaposlena je u Knjižnici „Nikola Zrinski“ Čakovec kao knjižničar informator. Od 2009. godine angažirana je na poslovima katalogizacije knjižnične građe. Od 2019. godine aktivno sudjeluje u razvoju i provedbi izložbene djelatnosti knjižnice, a s vremenom razvija i različite knjižnične programe. Danas vodi programe *Heklice u knjižnici* i *Knjižnica za seniore*, a među njezinim su posebnim interesima i zelene teme te nematerijalna kulturna baština. U Domu za starije i nemoćne osobe Novinščak od siječnja 2026. godine vodi čitateljski klub za korisnike i djelatnike doma. Sudjeluje u postavljanju te organizaciji izložbi u knjižnici te je članica Radne skupine za izložbenu djelatnost Hrvatskoga knjižničarskog društva. O svojim programima i aktivnostima u knjižnici izlaže na stručnim knjižničarskim i drugim skupovima.

Borivoj Radojčić rođen je 1966. godine u Prelogu. Osnovnu i srednju školu završio je u Čakovcu. U Zagrebu je 1991. godine diplomirao na Fakultetu političkih znanosti. Od 1994. godine radi u Knjižnici i čitaonici Čakovec, današnjoj Knjižnici „Nikola Zrinski“ Čakovec, na radnom mjestu voditelja Zavičajne zbirke *Insulana*. Pisao je tekstove za vojne i makatarske časopise te surađivao na izradi nekoliko knjiga. Autor je više izložbi postavljenih u Knjižnici i pripadajućih izložbenih kataloga. Autor je teksta *Filmske priredbe i filmske premijere na tribini ČČ u Kinopoduzeću Čakovec* u katalogu izložbe *Stoljeće filma u Čakovcu* (Čakovec: Centar za kulturu Čakovec, 2013., str. 8–9). Jedan je od autora tekstova u knjizi *Stoljeće filma u Čakovcu 1913. – 2013.: novi prilozi poznavanju povijesti kinematografije u Čakovcu* (Čakovec, 2015.). Zajedno s još nekoliko autora sudjelovao je u pripremi izložbe i pripadajućeg kataloga *Domorodci! Medjimurci! Suženjstvu je našem kraj!: izložba povodom 100. obljetnice odcjepljenja Međimurja od mađarske države* (Čakovec, 2019.). Urednik je pretisaka knjiga dr. Ivana Novaka *Istina o Medjumurju: povodom 110. obljetnice izdavanja knjige (1907. – 2017.)* (Čakovec, 2017.) i *Jugoslaven iz Ugarske: Samoodredjenje naroda i Magjari: povodom 100. obljetnice prvog izdanja brošure dr. Ivana Novaka* (Čakovec, 2018.). Povodom obilježavanja 60. obljetnice Hrvatskoga knjižničarskog društva bio je i jedan od autora teksta u godišnjaku *Hrvatsko knjižničarsko društvo: 14. III. 1940. – 14. III. 2000.: spomenica* (Zagreb, 2000.).

And what about the library?

Abstract

The presentation will showcase the activities carried out as part of the *Library for Seniors* programme at the Nikola Zrinski Library in Čakovec. The title of the presentation refers to the need for older adults, when moving into residential care homes, to maintain contact with the library they used before their relocation. At the same time, it represents an opportunity for the library to engage new users and expand its outreach activities beyond the library premises through cooperation with care home residents. After moving into a residential care home, visiting the library becomes a new challenge for many users. Due to physical distance, reduced mobility or health conditions, they often cease to be active users of library services and

programmes. The library, as a place of support, routine and social interaction, becomes inaccessible. Librarians at the Nikola Zrinski Library in Čakovec have faced this challenge and taken an active role in encouraging people living in residential care homes – as current and future library users – to participate in the cultural and social life of their community. In this way, librarians become an important link, helping care home residents continue to develop a sense of belonging to the community and of their own value within it.

Activities designed for residents of residential care homes include a reading club, meetings and workshops focused on local heritage themes, participation in knowledge quizzes, preservation of local cultural heritage and involvement in events and programmes organised by the City of Čakovec and Međimurje County. The main challenges in developing new outreach activities are establishing effective cooperation with care home staff, including occupational therapists, social workers and managers, and adapting activities to the available spaces within care homes. These spaces are primarily intended for relaxation and leisure but often serve as improvised library spaces. Practice has shown that librarians are an important link, connecting residents not only with books on the shelves but also with the ideas and experiences described in them, and further motivating them to participate actively in library activities in the residential care homes where they live. Such cooperation, ranging from reading recommendations to a variety of activities, strengthens both residents' sense of togetherness and their active participation in the life of the care home and the wider community.

Keywords: Library for Seniors, Nikola Zrinski Library in Čakovec, older adults, residential care homes, social inclusion

Biographies

Sandra Mikac graduated in Croatology and Sociology from Croatian Studies, University of Zagreb, and completed a supplementary programme in librarianship at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. Since 2004, she has been employed at the Nikola Zrinski Library in Čakovec as a reference librarian. Since 2009, she has also been engaged in the cataloguing of library materials. Since 2019, she has actively participated in the development and implementation of the Library's exhibition activities and has gradually developed a range of library programmes. She currently coordinates the *Crochet in the Library* and *Library for Seniors* programmes. Her professional interests include environmental topics and intangible cultural heritage. Since January 2026, she has been leading a reading club for residents and staff at Novinščak Residential Care Home. She is involved in setting up and organising exhibitions at the Library and is a member of the Exhibition Activities Working Group of the Croatian Library Association. She presents her library programmes and activities at professional library conferences and other professional events.

Borivoj Radojčić was born in 1966 in Prelog, Croatia. He completed his primary and secondary education in Čakovec and graduated from the Faculty of Political Science in Zagreb in 1991. Since 1994, he has worked at the Čakovec Library and Reading Room, now the Nikola Zrinski

Library in Čakovec, where he serves as Head of the *Insulana* Local History Collection. He has written articles for military and scale-modelling magazines and has contributed to several books. He has created several exhibitions presented at the Library and authored their accompanying catalogues. He is the author of the contribution *Film screenings and film premieres at the ČČ Forum of the Čakovec Cinema Company* in the exhibition catalogue *A century of film in Čakovec* (Čakovec: Čakovec Cultural Centre, 2013, pp. 8–9). He is also one of the contributors to the book *A century of film in Čakovec 1913–2013: new contributions to the history of cinematography in Čakovec* (Čakovec, 2015). Together with several other contributors, he participated in the preparation of the exhibition and catalogue *Compatriots! People of Međimurje! The end of our bondage!: exhibition marking the 100th anniversary of the separation of Međimurje from the Hungarian state* (Čakovec, 2019). He edited reprints of Dr Ivan Novak's books *The truth about Međimurje: marking the 110th anniversary of the publication of the book (1907–2017)* (Čakovec, 2017) and *A Yugoslav from Hungary: national self-determination and the Magyars: marking the 100th anniversary of the first edition of Dr Ivan Novak's pamphlet* (Čakovec, 2018). To mark the 60th anniversary of the Croatian Library Association, he was also one of the authors of a contribution to the commemorative yearbook *Croatian Library Association: 14 March 1940 – 14 March 2000: a commemorative volume* (Zagreb, 2000).

Saša Kugler

Gradska knjižnica Krapina (Krapina Public Library)

sasa.sabol44@gmail.com

Kuc, kuc, knjige!

Sažetak

Polazeći od načela iz *IFLA-ina i UNESCO-ova Manifesta za narodne knjižnice* te *Standarda za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj*, koji ističu da se „posebne usluge i građa moraju osigurati za korisnike koji se iz bilo kojeg razloga ne mogu služiti redovitim uslugama i građom“, Gradska knjižnica Krapina 2022. godine pokrenula je uslugu *Kuc, kuc, knjige!* Višegodišnjim osluškivanjem potreba svojih korisnika knjižnica je prepoznala važnost pružanja podrške starijim i slabije pokretnim sugrađanima, s ciljem unapređenja njihove kvalitete života te povećanja njihove socijalne uključenosti u lokalnu zajednicu. Glavni su ciljevi projekta informiranje starijih osoba o uslugama narodne knjižnice, omogućavanje pristupa knjižničnoj građi i izvorima informacija osobama smanjene pokretljivosti i onima koji su zbog različitih okolnosti isključeni iz društvenih procesa, poticanje društvene inkluzije te jačanje uloge i prepoznatljivosti knjižnice kao suvremene i društveno odgovorne ustanove. Projektne aktivnosti obuhvaćaju izradu i distribuciju informativnih letaka, promidžbu putem mrežnih stranica, društvenih mreža, usmenih kontakata i lokalnih medija te organizaciju dostave knjižnične građe na kućne adrese korisnika i u Dom za starije osobe Sveti Nikola u Krapini. Dostava se organizira dva puta mjesečno, a stručno knjižnično osoblje zaprima korisničke zahtjeve, savjetuje pri odabiru literature te priprema i rezervira željene naslove. Usluga započinje telefonskim razgovorom s korisnikom tijekom kojega knjižničar upoznaje njegove čitateljske interese i potrebe. Na temelju toga odabire se odgovarajuća građa koja se potom dostavlja na dogovorenu adresu. Posebno raduje činjenica da korisnici samostalno kontaktiraju s knjižnicom, tražeći preporuke ili određene naslove i žanrove, čime se potvrđuje da je usluga postala važan dio njihove svakodnevice. Zbog iskazanog interesa i prepoznate vrijednosti projekt je prerastao u redovnu knjižničnu uslugu. Primjer dobre prakse pokazuje kako narodna knjižnica može aktivno pridonositi dostupnosti kulture, cjeloživotnom učenju i društvenoj uključenosti svojih najranjivijih korisnika.

Ključne riječi: lokalna zajednica, ranjive skupine, socijalna uključenost, uključive knjižnične usluge, vidljivost knjižnice

Životopis

Saša Kugler knjižničarka je i voditeljica Matične službe Krapinsko-zagorske županije pri Gradskoj knjižnici Krapina. Tijekom rada u školskim i narodnim knjižnicama stekla je bogato iskustvo u razvoju knjižničnih usluga, radu s djecom, mladima i odraslim korisnicima te organizaciji kulturnih i obrazovnih programa. Aktivno sudjeluje u osmišljavanju i provedbi projekata za poticanje čitanja, vođenju čitateljskih klubova i programa društvene uključenosti, među kojima je i *Kuc, kuc, knjige!* Redovito se stručno usavršava te promiče dostupnost knjižničnih usluga svim skupinama korisnika.

Knock, Knock, Books!

Abstract

Based on the principles of the *IFLA-UNESCO Public Library Manifesto* and the *Standard for Public Libraries in the Republic of Croatia*, which state that “specific services and materials must be provided for those users who cannot, for whatever reason, use the regular services and materials”, Krapina Public Library launched the *Knock, Knock, Books!* outreach service in 2022. By listening carefully to the needs of its users over many years, the library recognised the importance of supporting older adults and those with reduced mobility in order to improve their quality of life and increase their social inclusion within the local community. The main objectives of the project are to raise awareness among older adults about the services provided by public libraries, ensure access to library collections and information resources for people with limited mobility and those who are excluded from social participation for various reasons, promote social inclusion, and strengthen the library’s role and visibility as a modern and socially responsible institution. Project activities include the production and distribution of information leaflets, promotion through the library’s website, social media, word of mouth and local media, as well as the organisation of home delivery of library materials to users and to the St Nicholas Residential Care Home for Older Adults in Krapina. Deliveries are made twice a month. Professional library staff receive users’ requests, provide readers’ advisory services, and select, prepare and reserve the requested materials. The service begins with a telephone conversation during which the librarian learns about the user’s reading interests and individual needs. Suitable materials are then selected and delivered to the agreed address. Particularly encouraging is the fact that users contact the library independently to request reading recommendations or specific titles and genres, demonstrating that the service has become an important part of their everyday lives. Owing to the positive response and the recognised value of the initiative, the project has evolved into a regular library service. This example of good practice demonstrates how a public library can actively contribute to improving access to culture, supporting lifelong learning, and fostering the social inclusion of its most vulnerable users.

Keywords: inclusive library services, library visibility, local community, social inclusion, vulnerable groups

Biography

Saša Kugler is a librarian and Head of the County Library Development Service for Krapina-Zagorje County at Krapina Public Library. Through her work in both school and public libraries, she has gained extensive experience in developing library services, working with children, young people and adult users, and organising cultural and educational programmes. She is actively involved in designing and implementing reading promotion projects, leading reading clubs, and coordinating social inclusion initiatives, including the *Knock, Knock, Books!* outreach service. She regularly undertakes professional development and is committed to promoting equal access to library services for all user groups.

Jelena Lešaja

Hrvatska knjižnica za slijepe (Croatian Library for the Blind)

hkzasl@hkzasl.hr

Ida Pasek

Hrvatska knjižnica za slijepe (Croatian Library for the Blind)

hkzasl@hkzasl.hr

Karolina Zlatar Radigović

Hrvatska knjižnica za slijepe (Croatian Library for the Blind)

hkzasl@hkzasl.hr

Na kućnom pragu revnog čitatelja ili o usluzi dostave knjiga Hrvatske knjižnice za slijepe

Sažetak

Od sredine 1970-ih Hrvatska knjižnica za slijepe (HKZASL) svojim korisnicima nudi uslugu dostave knjiga na kućnu adresu i u domove za starije osobe. Posljednjih se dvadeset godina ova usluga i sve aktivnosti povezane s njezinim pružanjem financiraju u okviru posebno osmišljenog programa. Uslugom su u najvećoj mjeri obuhvaćeni slijepi i slabovidni korisnici starije dobi s područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Riječ je o osobama koje se zbog otežane pokretljivosti, narušenoga općeg zdravlja ili slabije informacijske i informatičke pismenosti ne mogu samostalno koristiti drugim načinima posudbe ili koje uz sebe nemaju blisku osobu koja bi im u tome mogla pomoći. Ti načini uključuju slanje knjiga poštom, razmjenu naslova osobnim dolaskom u knjižnicu i preuzimanje knjiga s interneta. Neki su od njih dugogodišnji članovi koji su prije samostalno dolazili u knjižnicu i često aktivno sudjelovali na brojnim događanjima, ali su u nekom trenutku bili prisiljeni smanjiti svoje aktivnosti izvan doma. Tijekom 2025. godine navedenom se uslugom redovito koristio 41 član, a obavljeno je 308 dostava, s deset do dvadeset naslova po dostavi. Posebnost ove skupine korisnika HKZASL-a jesu učestalost posudbe i velika želja za čitanjem. Statistika posudbe pokazuje da upravo ti korisnici posuđuju rekordan broj knjiga, katkad i više od 200 naslova godišnje. Kontakt s korisnicima na terenu, osim same dostave knjiga, obuhvaća i pomoć informatičkog referenta, koja često nadilazi savjetovanje o asistivnoj tehnologiji. Takav kontakt korisnicima postaje važna poveznica s knjižnicom, ali i sa svijetom. Važan dio usluge čine i uključivanje ove osjetljive skupine korisnika u programe knjižnice slanjem snimki tribina i *podcasta* u sklopu zvučnih časopisa te uvažavanje njihovih čitateljskih želja pri sastavljanju godišnjih planova proizvodnje naslova u pristupačnim formatima.

Ključne riječi: Hrvatska knjižnica za slijepe, knjige u pristupačnim formatima, korisnici s teškoćama čitanja standardnog tiska, starije osobe, usluga dostave knjiga

Životopisi

Jelena Lešaja rođena je u Zagrebu, gdje je diplomirala filozofiju, sociologiju i bibliotekarstvo. U knjižnicama radi 21 godinu. Zaposlena je u Hrvatskoj knjižnici za slijepe kao voditeljica Odjela posudbe. Od 2015. do 2023. godine bila je članica Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije za knjižnice koje pružaju usluge osobama koje ne mogu čitati standardni tisak. Članica je Komisije za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga pri HKD-u. Aktivno sudjeluje na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima, a prema potrebi vodi radionice te piše stručne članke i prikaze. Urednica je i voditeljica *Podcasta Hrvatske knjižnice za slijepe* te je organizirala i vodila brojna događanja u knjižnici.

Ida Pasek rođena je u Zagrebu, gdje je završila gimnaziju. U Hrvatskoj knjižnici za slijepe počela je raditi kao knjižničarska tehničarka 2024. godine, a godinu dana poslije položila je stručni ispit. Iako je tek kratko u knjižničarstvu, želi napredovati i stručno se usavršavati pa se priključila Radnoj grupi ZKD biciklisti i novoosnovanoj Radnoj skupini knjižničarskih tehničara *Krug ZKD-a*. Ove je godine prvi put sudjelovala na Svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu IFLA-e u Busanu u Južnoj Koreji (IFLA WLIC) kao dobitnica stipendije *Angela Bersekowski Grant*. Omiljeni joj je dio posla sudjelovanje u organizaciji različitih događanja Hrvatske knjižnice za slijepe.

Karolina Zlatar Radigović rođena je u Zagrebu, a živi u Samoboru. Završila je studij novinarstva i bibliotekarstva na Sveučilištu u Zagrebu. Od 2020. ravnateljica je Hrvatske knjižnice za slijepe. Njezini stručni interesi obuhvaćaju zagovaranje čitanja za sve korisničke skupine, specijalne i narodne knjižnice, knjižnično poslovanje i upravljanje, odnose s javnošću te društvene medije. Aktivna je članica Hrvatskoga knjižničarskog društva i Hrvatskoga čitateljskog društva, a u dvama je mandatima bila predsjednica Hrvatskoga čitateljskog društva. U Hrvatskome knjižničarskom društvu sudjeluje u radu Komisije za javno zagovaranje, Komisije za upravljanje i Radne grupe za društvene medije. Od 2023. članica je Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije za knjižnice koje pružaju usluge osobama koje ne mogu čitati standardni tisak. Na Svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu IFLA-e u Rotterdamu (IFLA WLIC 2023) zajedno s kolegicom dobila je nagradu za poster *Voices behind words* u kategoriji *Visual Impact*. Suradnica je, autorica i urednica brojnih vodiča o čitanju i njegovu promicanju, okvira za istraživanje čitanja u digitalno doba, radova o primjeni suvremenih tehnologija u pružanju pomoći osobama s teškoćama čitanja i pisanja te *Smjernica za pristupačnost narodnih knjižnica*. U sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara vodi *webinare* te održava pozvana predavanja na pojedinim kolegijima različitih sveučilišta.

At the eager reader's doorstep: the book delivery service of the Croatian Library for the Blind

Abstract

Since the mid-1970s, the Croatian Library for the Blind (CLB) has offered its users a book delivery service to their home addresses and to residential care homes. For the past twenty

years, this service and all activities related to its provision have been funded through a specially designed programme. The service is used primarily by blind and visually impaired older adults living in the City of Zagreb and Zagreb County. These are individuals who, owing to reduced mobility, poor general health or lower levels of information and digital literacy, are unable to use other borrowing methods independently, or who do not have someone close to them who could assist them. These methods include receiving books by post, exchanging books during in-person visits to the library and downloading books online. Some are long-standing members who previously visited the library independently and participated actively in numerous events but were eventually compelled to limit their activities outside their homes. In 2025, 41 members regularly used this service, with a total of 308 deliveries completed, each containing ten to twenty titles. This group of CLB users is distinguished by the frequency of their borrowing and their strong desire to read. Circulation statistics show that these users borrow a record number of books, with some borrowing more than 200 titles annually. In addition to book delivery itself, in-person contact with users includes assistance from an IT specialist, which often goes beyond advice on assistive technology. Such contact becomes an important link between users and both the library and the wider world. A key aspect of the service is also the inclusion of this vulnerable user group in library programmes through recordings of talks and podcasts distributed as part of audio magazines, as well as the consideration of their reading preferences when compiling annual plans for the production of titles in accessible formats.

Keywords: book delivery service, books in accessible formats, Croatian Library for the Blind, older adults, users with print disabilities

Biographies

Jelena Lešaja was born in Zagreb, where she graduated in philosophy, sociology and library science. She has worked in libraries for 21 years. She works at the Croatian Library for the Blind as Head of the Lending Department. From 2015 to 2023, she was a member of the Standing Committee of the IFLA Libraries Serving Persons with Print Disabilities Section. She is a member of the Committee for Adaptation and Accessibility of Library Services at the Croatian Library Association. She actively participates in national and international professional conferences and, as needed, leads workshops and writes professional articles and reviews. She is the editor and host of the *Croatian Library for the Blind Podcast* and has organised and hosted numerous events at the library.

Ida Pasek was born in Zagreb, where she completed her secondary education. She began working as a library technician at the Croatian Library for the Blind in 2024 and passed her professional examination a year later. Although she is relatively new to librarianship, she is eager to advance professionally and continue learning. She therefore joined the ZLA Cyclists Working Group and the newly established ZLA Circle, a working group for library technicians. This year, she attended her first IFLA World Library and Information Congress (IFLA WLIC),

held in Busan, South Korea, as a recipient of the *Angela Bersekowski Grant*. Her favourite part of the job is helping to organise various events at the Croatian Library for the Blind.

Karolina Zlatar Radigović was born in Zagreb and lives in Samobor. She graduated in journalism and library science from the University of Zagreb. Since 2020, she has served as Director of the Croatian Library for the Blind. Her professional interests include reading advocacy for all user groups, special and public libraries, library operations and management, public relations, and social media. She is an active member of the Croatian Library Association and the Croatian Reading Association and served two terms as President of the Croatian Reading Association. Within the Croatian Library Association, she participates in the work of the Committee for Public Advocacy, the Committee for Management and the Social Media Working Group. Since 2023, she has been a member of the Standing Committee of the IFLA Libraries Serving Persons with Print Disabilities Section. At the IFLA World Library and Information Congress in Rotterdam (IFLA WLIC 2023), she and a colleague received the Visual Impact Award for their poster *Voices behind words*. She has contributed to, authored and edited numerous guides on reading and reading promotion, a framework for research into reading in the digital age, publications on the use of modern technologies to support people with reading and writing difficulties, and the *Guidelines for the accessibility of public libraries*. She delivers webinars through the Croatian Training Centre for Continuing Education of Librarians and gives invited lectures as part of selected courses at various universities.

Danijela Čavlović

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac

(Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac)

danijela@gkka.hr

Marina Kundić

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac

(Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac)

mkundic@gkka.hr

Aleksandra Mikić-Grginčić

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac

(Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac)

amikic@gkka.hr

Program *Zavičajna časkanja*
Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac

Sažetak

Program *Zavičajna časkanja* Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac nastao je kao rezultat projekta *Inkluzijom ostvarimo potencijale knjižnica*, provedenog u sklopu programa Erasmus+. Tijekom njegove provedbe djelatnice karlovačke knjižnice stekle su nova znanja i upoznale primjere dobre prakse prilikom posjeta knjižnici u Estoniji. U suradnji s Domom za starije i nemoćne osobe Sveti Antun Karlovac razvijen je program usmjeren na uključivanje starijih osoba u kulturne i društvene aktivnosti razgovorima o zavičajnim temama i aktualnim događanjima te glazbeno-rekreativnim radionicama. Program se uspješno provodi već četiri godine, tijekom kojih se kontinuirano razvijao i prilagođavao interesima korisnika. Tematski obuhvaća različita područja – od zavičajnih, zdravstvenih i digitalnih tema do gostovanja i predstavljanja knjiga. Naglasak je pritom uvijek bio na informiranju korisnika o događanjima u lokalnoj zajednici i aktivnostima knjižnice. Ovaj program potiče društvenu uključenost, razmjenu iskustava i kvalitetnije provođenje slobodnog vremena korisnika Doma.

Ključne riječi: Dom za starije i nemoćne osobe Sveti Antun Karlovac, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac, inkluzija, starije osobe, Zavičajna časkanja

Životopisi

Danijela Čavlović rođena je u Karlovcu gdje je završila srednju školu te istodobno pohađala glazbenu školu. Radila je nekoliko godina u prosvjeti, a od 2001. godine djelatnica je Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu kao knjižničarska tehničarka na Odjelu audiovizualne građe. Kontinuirano se stručno usavršava na seminarima i radionicama u organizaciji Hrvatske Orff Schulwerk udruge. U neposrednom radu s korisnicima osmišljavala je i provodila kreativne glazbene radionice i slušaonice te organizirala niz tematskih

predavanja, tribina i manjih koncerata. Sudjeluje u programu *Zavičajna časkanja* namijenjenom korisnicima Doma za starije i nemoćne osobe Sveti Antun Karlovac. Godine 2023. stekla je stručno zvanje više knjižničarske tehničarke.

Marina Kundić diplomirana je knjižničarka zaposlena u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac od 2008. godine. Tijekom rada obavljala je poslove informatora na Informativno-posudbenom i Studijskom odjelu te koordinatora Knjižnične stanice Švarča, a od 2024. godine djeluje na Odjelu audiovizualne građe. Uz redovne knjižničarske poslove sudjeluje u obradi serijske i audiovizualne građe te u organizaciji i provedbi programa za korisnike svih dobnih skupina, s posebnim naglaskom na starije osobe. Sudjelovala je u projektu *Inkluzijom ostvarimo potencijale knjižnica* u sklopu programa Erasmus+, nakon kojega aktivno provodi program *Zavičajna časkanja* – razgovore o Karlovcu i okolici u suradnji s Domom za starije i nemoćne osobe Sveti Antun Karlovac. Aktivna je i u programu *Cikloknjižničari u vrtićima i školama*, usmjerenom na promociju knjige i čitanja, zdravih životnih navika i održivih oblika prijevoza.

Aleksandra Mikić-Grginčić viša je knjižničarka na Zavičajnom odjelu Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac. Posvećena je očuvanju i promicanju karlovačkog identiteta radom na Zavičajnom odjelu i vođenjem portala digitalna.gkka.hr, čime zavičajnu baštinu čini dostupnom u digitalnom obliku. Uz brigu o zaštiti stare građe i koordinaciju nakladničke djelatnosti, posebnu važnost pridaje socijalnoj inkluziji sudjelovanjem u dugogodišnjem programu *Zavičajna časkanja*, namijenjenom korisnicima Doma za starije i nemoćne osobe Sveti Antun Karlovac. Svoj stručni rad nadopunjuje članstvom u Cikloknjižničarima, vjerujući u aktivnu ulogu knjižničara u lokalnoj zajednici.

The *Local Chats* programme of the Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac

Abstract

The *Local Chats* programme of the Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac was developed as a result of the project *Inclusion through library potentials*, carried out as part of the Erasmus+ programme. During the project, staff members of the Karlovac library acquired new knowledge and learned about examples of good practice while visiting a library in Estonia. Developed in cooperation with the Sveti Antun Karlovac Residential Care Home for Older Adults, the programme aims to involve older adults in cultural and social activities through discussions on local heritage topics and current events, as well as music and recreational workshops. The programme has been running successfully for four years, continuously evolving and adapting to the interests of its participants. It covers a range of topics, from local heritage, health and digital matters to guest talks and book presentations. The focus has consistently been on informing participants about events in the local community and library activities. The programme promotes social inclusion and the exchange of experiences and helps the Home’s residents spend their leisure time more meaningfully.

Keywords: inclusion, Local Chats, older adults, Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac, Sveti Antun Karlovac Residential Care Home for Older Adults

Biographies

Danijela Čavlović was born in Karlovac, where she completed secondary school while also attending music school. After working in education for several years, she joined the Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac in 2001 as a library technician in the Audiovisual Materials Department. She regularly undertakes professional development through seminars and workshops organised by the Croatian Orff Schulwerk Association. In her direct work with library users, she has designed and conducted creative music workshops and listening sessions and organised numerous thematic lectures, panel discussions and small concerts. She also participates in the *Local Chats* programme for residents of the Sveti Antun Karlovac Residential Care Home for Older Adults. In 2023, she obtained the professional title of senior library technician.

Marina Kundić is a librarian who has worked at the Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac since 2008. During her career, she has worked as a reference librarian in the Information and Lending Department and the Study Department and as coordinator of the Švarča Library Station. Since 2024, she has worked in the Audiovisual Materials Department. In addition to her regular library duties, she participates in the processing of serial and audiovisual materials and in the organisation and delivery of programmes for users of all age groups, with particular emphasis on older adults. She participated in the project *Inclusion through library potentials* as part of the Erasmus+ programme and subsequently became actively involved in delivering the *Local Chats* programme, which features conversations about Karlovac and its surroundings organised in cooperation with the Sveti Antun Karlovac Residential Care Home for Older Adults. She is also active in the *Cycling Librarians in Kindergartens and Schools* programme, which promotes books and reading, healthy lifestyles and sustainable forms of transport.

Aleksandra Mikić-Grginčić is a senior librarian in the Local History Department of the Public Library “Ivan Goran Kovačić” Karlovac. She is dedicated to preserving and promoting Karlovac’s identity through her work in the Local History Department and her management of the digitalna.gkka.hr portal, which makes local heritage accessible in digital form. In addition to preserving older library materials and coordinating publishing activities, she places particular emphasis on social inclusion through her involvement in the long-running *Local Chats* programme for residents of the Sveti Antun Karlovac Residential Care Home for Older Adults. She is also a member of the Cycling Librarians initiative, reflecting her belief in the active role of librarians in the local community.

Iva Mihovilić

Gradska knjižnica i čitaonica „Viktor Car Emin“ Opatija

(Public Library “Viktor Car Emin” Opatija)

iva.mihovilic@gk-opatija.hr

Knjiga na portun i ostale knjižnične radosti u Domu „Volosko“

Sažetak

Dom je tamo gdje je knjiga, a knjiga je tamo gdje je dom; zato mi donosimo – knjigu na portun. Narodne knjižnice i dalje se doživljavaju kao dnevni boravci grada, mjesta susreta, učenja, istraživanja i povezivanja zajednice. No što kada određeni dio zajednice više ne može dolaziti u svoj dnevni boravak? Ovdje u prvom redu mislimo na umirovljenike, slabije pokretne i nepokretne osobe te korisnike domova za starije osobe – upravo one kojima su neposredan kontakt i osjećaj uključenosti iznimno važni. U tim slučajevima Knjižnica dolazi njima – i to ne praznih ruku, već s *Knjigom na portun*.

Knjiga na portun jedna je od novijih usluga Gradske knjižnice i čitaonice „Viktor Car Emin“ Opatija namijenjena starijim, nemoćnim, slabije pokretnim i nepokretnim osobama na području grada Opatije koje žele čitati i koristiti se knjižničnim uslugama, ali nisu u mogućnosti samostalno dolaziti u prostore Knjižnice.

Ovom su uslugom posebno obuhvaćeni korisnici Doma za starije osobe „Volosko“, s kojim Knjižnica njeguje dugogodišnju plodnu suradnju, kontinuirano nastojeći svoje usluge prilagođavati potrebama korisnika i činiti ih pristupačnijima.

Dom „Volosko“ djeluje na dvjema lokacijama u trima izdvojenim objektima, a knjižničari opatijske knjižnice korisnike posjećuju prema dogovorenoj dinamici. Dugogodišnja suradnja rezultirala je poznavanjem čitateljskih navika i potreba korisnika te brojnim kreativnim i maštovitim susretima i događanjima: od biblioterapijskih susreta sa slabije pokretnim korisnicima Doma, preko pjesničkih prijedpodneva do radionica za pokretnije korisnike u prostorima Knjižnice.

Osobit je naglasak stavljen na premošćivanje generacijskog jaza uključivanjem korisnika Doma u programe namijenjene djeci i mladima, čime se stvara osjećaj zajedništva, evociraju uspomene i prenose životna iskustva. U novije se vrijeme pozornost posvećuje i premošćivanju digitalnog jaza provođenjem informatičkih edukacija i edukacija o korištenju zvučnih e-knjiga.

Ovakvi susreti razvijaju osjećaj pripadnosti, povezanosti i uključenosti te pridonose kvalitetnijem životu u trećoj životnoj dobi, pokazujući kako knjiga i čitanje, a osobito topla riječ i osmijeh povrh korica, ne dodaju godine životu, već život godinama.

Ključne riječi: Knjiga na portun, međugeneracijska suradnja, pristupačnost knjižničnih usluga, socijalna uključenost, starije osobe

Životopis

Iva Mihovilić nakon završene Salezijanske klasične gimnazije u Rijeci upisala je Filozofski fakultet u Rijeci, gdje je 2011. stekla zvanje magistre kulturologije. Školovanje je nastavila na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na studiju bibliotekarstva, koji je završila 2019. godine, a 2021. godine položila je stručni ispit za knjižničara pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Godine 2012. počela je raditi kao volonterka u sklopu programa stručnog osposobljavanja u Gradskoj knjižnici i čitaonici „Viktor Car Emin“ Opatija. Od 2015. godine radi kao voditeljica animacijskih aktivnosti za djecu i mlade, a potom kao knjižničarka, sudjelujući u različitim segmentima rada knjižnice, od nabave i obrade građe te oblikovanja fonda do vođenja mrežnih stranica i razvoja različitih knjižničnih usluga.

Od preuzimanja funkcije ravnateljice u rad ustanove unijela je niz novih i kreativnih sadržaja, nastojeći programski život knjižnice učiniti bogatijim, otvorenijim i pristupačnijim svim skupinama korisnika, od djece i mladih do radno aktivnog stanovništva i umirovljenika.

***Book at Your Doorstep* and other library joys at the Volosko Residential Care Home for Older Adults**

Abstract

Home is where the book is, and the book is where home is; that is why we bring a book to your doorstep.

Public libraries continue to be perceived as the living rooms of their communities: places for meeting, learning, exploration and connection. But what happens when a part of the community can no longer come to its living room? We are thinking primarily of retirees, people with reduced mobility or those who are unable to move independently, and residents of residential care homes, precisely those for whom direct contact and a sense of inclusion are exceptionally important. In such cases, the Library comes to them, and it does not arrive empty-handed: it brings *Book at Your Doorstep*.

Book at Your Doorstep is one of the newer services offered by the Public Library “Viktor Car Emin” Opatija. Intended for residents of the Opatija area, the service is aimed at older adults and people who are frail, have reduced mobility or are unable to move independently and who wish to read and use library services but are unable to visit the Library independently.

The service is provided in particular to residents of the Volosko Residential Care Home for Older Adults, with which the Library has maintained a fruitful long-standing partnership, continuously seeking to adapt its services to residents’ needs and make them more accessible. The Volosko Residential Care Home for Older Adults operates at two locations across three separate buildings, and librarians from the Opatija library visit residents according to an agreed schedule. This long-standing cooperation has enabled librarians to become familiar with residents’ reading habits and needs and has led to numerous creative and imaginative encounters and events, including bibliotherapy sessions with residents with reduced mobility, poetry mornings and workshops for more mobile residents held on the Library premises.

Particular emphasis is placed on bridging the generational divide by involving Home residents in programmes intended for children and young people, thereby fostering a sense of community, evoking memories and facilitating the sharing of life experiences. More recently, attention has also been devoted to bridging the digital divide through computer training and training in the use of e-audiobooks.

Such encounters foster a sense of belonging, connection and inclusion and contribute to a better quality of life in older age, demonstrating that books and reading, and especially the warm words and smiles shared along with them, do not add years to life, but life to years.

Keywords: accessibility of library services, Book at Your Doorstep, intergenerational cooperation, older adults, social inclusion

Biography

Iva Mihovilić attended the Salesian Classical Gymnasium in Rijeka before enrolling at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Rijeka, where she earned a master's degree in Cultural Studies in 2011. She continued her education in Library and Information Science at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb, completing the programme in 2019. In 2021, she passed the professional examination for librarians at the National and University Library in Zagreb.

In 2012, she began working as a volunteer at the Public Library "Viktor Car Emin" Opatija as part of a professional training programme. Since 2015, she has worked first as coordinator of activities for children and young adults and later as a librarian, contributing to various areas of the Library's work, from the acquisition and processing of library materials and collection development to website management and the development of various library services.

Since assuming the position of director, she has introduced a range of new and creative programmes, striving to make the Library's programme of activities richer, more open and more accessible to all user groups, from children and young adults to working adults and retirees.

Maruška Nardelli

Gradska knjižnica Marka Marulića Split (Marko Marulić City Library Split)

mnardelli@gkmm.hr

***Pedalama do priče* – od knjižnice do praga, inovativna usluga Gradske knjižnice Marka Marulića Split**

Sažetak

Gradska knjižnica Marka Marulića Split pokrenula je 2025. godine inovativnu uslugu dostave knjiga pod nazivom *Pedalama do priče*, osmišljenu s ciljem osiguravanja jednakog pristupa knjižničnoj građi svim stanovnicima grada, posebice starijim osobama i osobama s otežanom pokretljivošću. Usluga se temelji na korištenju električnog bicikla, čime knjižnica istovremeno odgovara na socijalne potrebe zajednice i promiče ekološki održiv način rada. Nabava električnog bicikla omogućena je financijskom potporom Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. Usluga obuhvaća planiranje ruta dostave, jednostavan postupak naručivanja telefonom i prepoznatljiv vizualni identitet. Informacije su dostupne putem mrežnih stranica, društvenih mreža i izravnog kontakta s knjižničnim osobljem. Projekt *Pedalama do priče* aktivno pridonosi smanjenju socijalne izolacije starijih osoba i osoba s invaliditetom te promiče kulturu čitanja u zajednici. GKMM Split ovim projektom potvrđuje svoju ulogu knjižnice koja prepoznaje i aktivno odgovara na stvarne potrebe svojih sugrađana, spajajući društvenu odgovornost, ekološku osviještenost i inovaciju u jedinstvenoj usluzi.

Ključne riječi: dostava knjiga, električni bicikl, inkluzivnost, knjižnične usluge, održivost

Životopis

Maruška Nardelli, viša knjižničarka, zaposlena je u Gradskoj knjižnici Marka Marulića Split kao voditeljica Odjela za informatizaciju i digitalizaciju. U različitim ulogama koje je obnašala bila je ponajprije usmjerena na povezivanje vrijednosti knjižničarske struke s mogućnostima suvremenih tehnologija i međunarodne suradnje. Akademsko obrazovanje stekla je na Sveučilištu u Zagrebu, gdje je diplomirala španjolski i talijanski jezik i književnost, te na Sveučilištu u Zadru, gdje je završila studij knjižničarstva na Odjelu za informacijske znanosti i tehnologije. Visoka razina jezičnih kompetencija (španjolski i talijanski C2, engleski C1) omogućuje joj komunikaciju u međunarodnom okruženju i sudjelovanje u međunarodnim projektima. Kao bivša voditeljica Odjela za odrasle korisnike, stekla je značajno iskustvo u razvoju programa za obrazovanje odraslih i poticanje informacijske pismenosti. U tom kontekstu osmislila je i provodi projekt *Pedalama do priče* – inovativnu i inkluzivnu uslugu dostave knjiga električnim biciklom korisnicima s otežanom pokretljivošću.

***Pedalling Towards Stories* – from the library to your doorstep: an innovative service of the Marko Marulić City Library Split**

Abstract

In 2025, the Marko Marulić City Library Split launched an innovative book delivery service called *Pedalling Towards Stories*, designed to ensure equal access to library materials for all residents of the city, particularly older adults and people with reduced mobility. The service is based on the use of an electric bicycle, allowing the library to simultaneously address the social needs of the community while promoting an environmentally sustainable approach to its operations. The acquisition of the electric bicycle was made possible through financial support from the Ministry of Culture and Media of the Republic of Croatia. The service is organised around planned delivery routes, a straightforward telephone ordering system, and a distinctive visual identity. Information is available through the library's website, social media channels, and direct contact with library staff. The *Pedalling Towards Stories* project actively contributes to reducing the social isolation of older adults and people with disabilities and promotes a culture of reading within the community. Through this project, GKMM Split reaffirms its role as a library that recognises and actively responds to the real needs of its citizens, combining social responsibility, environmental awareness, and innovation in a unique service.

Keywords: book delivery, electric bicycle, inclusivity, library services, sustainability

Biography

Maruška Nardelli is a senior librarian at the Marko Marulić City Library Split, where she serves as Head of the Information Technology and Digitisation Department. Throughout the various roles she has held, her work has primarily focused on connecting the values of the library profession with the opportunities offered by modern technologies and international cooperation. She earned her academic qualifications at the University of Zagreb, where she graduated in Spanish and Italian language and literature, and at the University of Zadar, where she completed a degree in Library and Information Science at the Department of Information Sciences and Technologies. Her advanced language skills (Spanish and Italian at C2 level and English at C1 level) enable her to communicate effectively in international environments and participate in international projects. As the former Head of the Adult Services Department, she gained extensive experience in developing adult education programmes and promoting information literacy. In this context, she conceived and continues to coordinate the project *Pedalling Towards Stories*, an innovative and inclusive library service that delivers books by electric bicycle to users with reduced mobility.

Vlasta Šolc

Knjižnice grada Zagreba (Zagreb City Libraries)

vlasta.solc@kgz.hr

Knjižnične usluge za korisnike domova za starije osobe i osobe vezane uz kuću: primjeri dobre prakse iz inozemstva

Sažetak

Znanstvenici se uglavnom slažu da u kontekstu knjižničnih usluga starije osobe treba promatrati kao raznoliku skupinu čiji se pripadnici razlikuju prema kulturnom podrijetlu, preferencijama, obrazovanju, životnim prilikama i sposobnostima, a ne kao homogenu skupinu kakvom ih se nekada smatralo. Neke su od njih dobra zdravlja i žive samostalno, druge dobro funkcioniraju uz pomoć u vlastitim domovima, a treće žive u domovima za starije osobe.

U *Smjernicama za narodne knjižnice* (2010) Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) ističe se da narodna knjižnica osigurava pristup znanju, informacijama, cjeloživotnom učenju i djelima mašte pomoću niza izvora i službi, a na raspolaganju je svim članovima zajednice bez obzira na njihovu rasu, nacionalnost, dob, spol, religiju, jezik, invalidnost, ekonomski i radni status te obrazovanje. Uključivost je, dakle, temeljno načelo djelovanja narodne knjižnice.

Knjižnične usluge za korisnike domova za starije osobe, kao i za osobe vezane uz kuću, nemali su izazov za organizaciju knjižničnog poslovanja, osobito ako im se pristupa ozbiljno i sveobuhvatno. U izlaganju će se predstaviti primjeri dobre prakse takvih usluga u inozemstvu, s naglaskom na originalne ideje: organiziranje prijevoza osoba vezanih uz kuću na aktivnosti u knjižnicama, osmišljavanje „kutija za prisjećanje“ (engl. *memory boxes*) za osobe s demencijom te organiziranje posjeta volontera osobama vezanima uz kuću kako bi ih podučili informacijskoj pismenosti i korištenju digitalnih alata i usluga koje knjižnice nude (kataloga, e-knjiga i sl.).

Ključne riječi: demencija, dom za starije osobe, knjižnične usluge za starije osobe, narodna knjižnica, starije osobe vezane uz kuću

Životopis

Vlasta Šolc rođena je u Virovitici. Diplomirala je komparativnu književnost i francuski jezik i književnost te bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Zvanje više knjižničarke stekla je 2022. godine. U Knjižnicama grada Zagreba zaposlena je od 2015. godine, najprije u Gradskoj knjižnici Ante Kovačića u Zaprešiću, a zatim u Knjižnici Ivane Brlić Mažuranić, u kojoj od 2026. godine obnaša dužnost koordinatorice. U objema je knjižnicama uglavnom radila na odjelima za djecu i mladež te organizirala događanja za starije osobe u okviru programa *65 plus*. Uključena je i u druge nacionalne i lokalne projekte, među kojima se ističe Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“. Objavljuje radove o narodnim knjižnicama i radu s korisnicima te sudjeluje u uređivanju i recenziranju više

stručnih publikacija. U posljednje vrijeme istražuje utjecaj narodnih knjižnica na socijalnu uključenost starijih osoba. Od 2018. godine članica je Komisije za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga Hrvatskoga knjižničarskog društva, u kojoj je od 2022. godine zamjenica predsjednice, a od 2024. godine i Radne grupe za informacijsko-referalnu službu i usluge.

Library services for residents of residential care homes for older adults and homebound older adults: examples of good practice from abroad

Abstract

Researchers generally agree that, in the context of library services, older adults should be regarded as a diverse group whose members differ in their cultural backgrounds, preferences, education, life circumstances and abilities, rather than as the homogeneous group they were once considered to be. Some are in good health and live independently, some manage well with assistance in their own homes, while others live in residential care homes for older adults.

The *IFLA Public Library Service Guidelines* (2010) emphasise that the public library provides access to knowledge, information, lifelong learning and works of the imagination through a range of resources and services and is equally available to all members of the community regardless of race, nationality, age, gender, religion, language, disability, economic and employment status, or educational attainment. Inclusivity is therefore a fundamental principle underpinning the work of public libraries.

Library services for residents of residential care homes for older adults, as well as for homebound older adults, pose a considerable challenge to the organisation of library operations, particularly when approached seriously and comprehensively. The presentation will showcase examples of good practice from abroad, with an emphasis on original ideas: organising transport to enable homebound older adults to participate in library activities, designing “memory boxes” for people with dementia, and organising visits by volunteers to homebound older adults to help them develop information literacy skills and use the digital tools and services offered by libraries, such as online catalogues and e-books.

Keywords: dementia, homebound older adults, library services for older adults, public library, residential care home for older adults

Biography

Vlasta Šolc was born in Virovitica. She holds degrees in comparative literature, French language and literature, and library and information science from the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb. In 2022, she obtained the professional title of senior librarian. She has worked at Zagreb City Libraries since 2015, first at the Ante Kovačić City Library in Zaprešić and then at the Ivana Brlić Mažuranić Library, where she has served as coordinator since 2026. At both libraries, she has worked primarily in departments for children and young adults and has organised events for older adults as part of the *65 Plus* programme. She is also involved in other national and local projects, notably the National

Campaign for People with Reading Difficulties and Dyslexia “I Wish to Read Too!” She publishes papers on public libraries and user services and is involved in editing and reviewing several professional publications. In recent years, she has been researching the impact of public libraries on the social inclusion of older adults. Since 2018, she has been a member of the Committee for Adaptation and Accessibility of Library Services at the Croatian Library Association, serving as vice-chair since 2022. Since 2024, she has also been a member of the Association’s Working Group for Information and Reference Services.

Financijski i donacijama podržali:

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske
Filozofski fakultet u Osijeku
Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Grad Zagreb

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIZNICA
U ZAGREBU

K
Knjižnice grada Zagreba

G
Z

ISBN 978-953-8176-48-7